

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhastós petitor egyszeri hirdetése 30 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyilattér: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Tulipán-Szövetség — Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.
Kiadóhivatal: Kósch Árpád könyvnyomtató-intézet
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Képzőművészeti kiállítás Eperjesen.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, mint az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat elnöke, Semsey Boldizsárhoz, Sárosvármegye főispánjához, legújabbán intézett levelében közli, hogy a társulat az Eperjesen, 1906-ban, oly fényes eredménnyel végződött vándorkiállítását városunkban a jövő, 1910. évben megismétli. Örömmel juttatjuk ezt a tényt közönségünknek tudomására, mert ma már az egész művészeti világ elismeri, hogy művészetünk, alig ötvenéves pályafutásában, immár abba a magasságba emelkedett, a hová a többi nemzet művészete hosszú évszázadoknak küzdelme alatt jutott el: sőt nyugodtan állíthatjuk azt is, hogy művészetünkkel évről-évre a legelső közé nyomultunk előre. Nincs kétségünk az iránt sem, hogy a szellemi és a művészeti élet terén még úttörők leszünk, és nemzetünknek az egész művelt világ elismerését fogjuk megszerezni. Ennek nemzeti ügyünkre való fontossága kiszámíthatatlan.

Művészetünk ezen, mondhatni, nemzetközi érvényesülése mellett azonban a vidék magyar intelligenciájának a művészeti kultúra részére leendő megnyerése iránt csak sporadikus kísérletek történtek. Így történt, hogy míg a főváros közönsége művészetünk dús termésének leartására már kevésnek bizonyult, addig a vidék közművelődési életünk e fontos ágának kellő honorálására előkészítve máig sincsen.

Ennek azonban oka nem a vidéki közönség. Hiszen művészetünk adminisztrációja csak elvéve adott e közönségnek arra alkalmat, hogy művészetünkkel megismerkedjék; a művészeti neveléssel pedig napjainkig alig törődtek.

Szükséges volt tehát, hogy a vidék művelt közönségét — a művelés fejlesztése érdekében is — a művészeti akcióba bevonják. Ekkor adta Balogh Bertalan, a Borsod Miskolczi Közművelődési Egyesület titkára, a vándorkiállítások általános sikere is részben neki köszönhető, de városunk illetékes tényezői is a munkában becsületesen osztoztak.

Az 1910. őszére tervezett vándorkiállítást újból Balogh rendezte. A társulat városunktól anyagi támogatást nem kér, de erkölcsit, mely főleg a vásárlásban nyilvánul meg, igen.

Szükségesnek tartjuk, hogy az ifjúság, melynek iskoláit a kormány művészeti gyűjteményekkel kiegészíteni — anyagi eszközök híján — nem képes, művészeti leckeikben részesüljön.

Nyilvánvaló, hogy a kérdés szerencsés megoldásában a társadalom aldozat-készségének kell megnyilvánulnia, még pedig legelső sorban a város és vármegye, a kulturális és társadalmi egyesületek, nemkülönben — a mint ez a külföldön is történik — a kereskedelmi vállalatok és pénzintézetek aldozat-készségének.

Mily szép, mily példamutató volna, ha a város és vármegye a jövő évre kisebb-nagyobb összeget szavazna meg a Széchenyi-kör kebelében alapítandó képtár gyarapítására és műtárgyak vásárlására; ha e testületek ezentúl, évenként, bizonyos összeget kötnének le e célra és, ezen összegek gyümölcsözőleg helyzetetvével, valahányszor a kiállítás városunkban megjelenik — előreláthatólag minden negyedik évben —, ismét a képtár gyarapítására fordíthatnának.

A nevezett tényezők eme felbuzdulásának láttára az egyesek is elő fogják segíteni városunk és vármegyénk nemes törekvéseit; sőt azokat a kir. kormány is bizonyára támogatná a szokásos állami vásárlásokból.

És rövid idő alatt megszereznek a szemléltető oktatásnak alapföltételeit: a nyilvános gyűjteményeket. Erre a városunkban nagy vidékről összesereglett tanulóifjúságnak szüksége van. De kell ez a hazának és nemzeti művészetünknek is.

Ajánljuk ez ügyet társadalmunk, városunk, vármegyénk és egyesületeink jóakarató támogatásába!

Az eperjes-sóvári villamos-vasút és annak gazdasági fontossága.

III.

(Befejező közlemény).

E lap okt. 17. és 24-iki számaiban kifejtettem volt, hogy Eperjes város és környékének mily fontos gazdasági érdekei teszik kívánatosabbá az eperjes-sóvári villamos-vasút tervének megvalósítását személyforgalmi szempontból.

Lássuk már most, vajon mezőgazdasági, ipari termékek és nyers anyagok, valamint kereskedelmi árucikkek szállítása nézőpontjából minő előnyöket teremt e vasút és minő közszükségleteket van hivatva fedezni. Előbb azonban ismertetnünk kell Eperjes áruforgalmi adatait.

A következőkben közlöm Eperjes állomás múlt évi áruforgalmi adatait, melyeket a Kassa-oderbergi vasút budapesti vezérigazgatósága bocsájtott rendelkezésemre. Megjegyzem, ezen adatok csupán az Eperjes állomásra érkező, illetve itt feladott egész waggon-rakományokra vonatkoznak; míg az u. n. gyűjtő-árut — vagyis nem waggonként feladott vagy leadott egyes darabárúkat nem foglalják magukban. (Helyszükére való tekintettel bizonyos árucikkeket kénytelen voltam összevonni.)

Anyagok vagy árucikkek megnevezése	Leadás egész waggon	Feladás egész waggon
Szifalt, kátrány, kőszén, koks, faszén	463	2
Szóda, salétrom, festékanyag, ásványolaj	102	11
Ásványvíz, vegyszerek, trágyanemű, zsiradék	64	55
Vas-, aczelárú, más érczek, vasedények	129	77
Rozs, búza, árpa, tengeri, burgonya, gyümölcs	142	540
Széna, szalma, különféle magvak, kender	126	30
Építési, házi-eszk., butor porcellán, üveg, bőr	44	27
Tűzifa, épületfa, cser- és tölgyhéj	377	376
Különféle építőszerszám és hasznos faárú	250	4
Sör, vaj, sajt, tojás, hering	65	12
Orlemények, rizs	284	29
Kőso	38	395
Szesz, szeszes-italok, bor	173	148
Cukor, hús és egyéb fogyasztási árúk	65	11
Gyapjú-, szövött-, fonott-, disz- és kézműárú	21	7
Gépek és gazdasági gépek	27	6
Katonai podgyász és löszér	27	33
Papíráru, könyvek	9	1
Égetett mész, cement	372	38
Nyers és faragott kövek, téglá, cserép, homok, agyagárú	451	55
Szarvasmarha, ló, sertés, juh	44	169
Hintók, kocsik	7	4
Különféle hulladék (ócska vas, rongy stb.)	1	24
Külön meg nem nevezett tárgyak	77	29
Összesen	3358	2083

Mint ebből látjuk, Eperjesen múlt évben összesen leadott és feladott árú 5441 egész waggont képvisel, melynek összforgalmi értéke közelítőleg 15 millió kora nára rúg.

Ha még meggondoljuk, hogy Eperjes áruforgalmában, mint túlnyomóan kisiparosokból és kiskereskedők-ből álló városban, főképpen a darabárú dominál, bátran felvehetjük, hogy egész évi árüküldeményei legalább is 10,000 waggon forgalmat eredményeznek.

A tervezett villamos-vasút azonban teherforgalmát nem a gyűjtő-árura hanem kizárólag csak az egész waggon-rakományokra alapítja.

Ilyképpen a szállítóknak és fuvarosoknak még mindig megmarad a jelentékeny darabárú ki- és beszállítása, mi eddig is jövedelmük túlnyomó részét képezte.

A villamos-vasút még az összes waggon-rakományokra sem szorítkozhat, csupán a tervezett vonal mentén egynehány csomópontban koncentrállódó áruforgalom lebonyolításával foglalkozhat.

E tekintetben azonban, úgy Sóvár, mint Eperjes szempontjából, igen előnyös helyzetben van.

A villamos vasút vonala a Ksod. állomás vágányzatába bekapcsolva, közvetlen összeköttetést nyer ilyenképpen az állomással, úgy, hogy waggonrakományai

úgy Sóváról, mint Eperjesről direkt vontathatók az állomásra, illetve onnét el a rendeltetési helyükre.

A villamos-vasút egyik főrakodó-állomása Sóvár sóbányarakára előtt és annak tözsomszédságában levő kincstári fatelepen vétetett tervbe, a só- és fa-szállítás céljaira. Onnét mint egyvágányú vasút halad végig a sóvári vicinális úton, a Kassai-úton, kiterővel az állomásra, a Jókai-terén és esetleg a Konstantin-utca előtt egy-egy kiterővel, a szükséglet szerint rakodásra is berendezve, míg a Fő-utca végén, mint személyforgalmi végállomáson, a teherszállítás céljára három kiágazó vágányt nyer, és pedig egyet a Vásártérre, egyet a Szebeni-útra és egyet a Lőcsei-útra Eperjes város teherforgalma a Vásártérről kiágazó e három vonalán a legjelentékenyebb.

A Fő utcában levő nagyobbára kikereskedők, túlnyomó részben csak darabárúként nyerve szállítmányaikat, a vasút forgalmában nem jönnek számításba.

A főforgalom a Fő-utca végén, a Vásártéren, Lőcsei- és Szebeni-úton levő nagykereskedők, ipartelepek és egyéb mezőgazdasági áruktárak árúiból és anyagiból adódik.

Fenti összeállításból számszerű részletességgel állapíthatjuk már most meg mindazon cikkeket, melyek szállítására a villamos-vasút föltétlen bizonyossággal számíthat.

Megjegyezzük még, hogy a városban ezidőtájt még elszórtan levő gabonarakotárak természetesen a Vásártérre fognak fokozatosan kihelyeztetni, a hová a gabonavasártér is — mint kiállításban van — kerülni fog. Alanti összeállításban fölvevett waggonrakományok a rakodóhelyek körzetében levő rakotárak tulajdonosaitól beszerzett személyes információk alapján helyesbítették és a múlt évi forgalmi adatok ennek megfelelőleg redukáltattak. Az adatok nincsenek fels leadás szerint elkülönítve, hanem összegeztettek, mert csak ily formában érdekelnek, továbbá a nélkül, hogy az egyes szállítók neveit — az üzleti diszkrécióra való tekintettel — közölnék.

Kőszén, koks, faszén évi	250 waggon,
ásványolaj, kátrány	60
műtrágya, zsiradék	40
vas- és aczelárú, vasedények	120
rozs, búza, árpa, tengeri, burgonya és gyümölcs	350
széna, szalma, magvak (boróka, fenyőtoboz)	60
építési és házi-eszközök, porcellán, üveg, bőr	30
tűzifa és iparifa	400
épületfa	350
különféle építőszerszám és hasznos faárú	100
sör, vaj, zsír, sajt, tojás	50
liszt, egyéb orlemények, rizs	250
kőso (Eperjes állomás és város)	500
szeszes-italok és bor	80
cukor	50
gazdasági és egyéb gépek	20
égetett mész és cement	230
nyers és faragott kövek, téglá, cserép, eternit-pala	180
szarvasmarha, ló, sertés	80
különféle hulladék (ócska anyagok)	20

Összesen évi 3220 waggon.

Ez az az évi áruforgalom, melyre a tervbe vett villamos-vasút föltétlenül számíthat, és a melynek lebonyolítása minden nehézség nélkül, utcai forgalom-zavar és egyéb hátrányos befolyás nélkül foganatosítható.

Hogy ezen anyagok, illetve árúk az állomásra, vagy onnét rendeltetési helyükre közvetlenül a vasúti waggonban szállíthatók, ennek annyi kézzelfogható előnye van, hogy erre nem is volna szükség külön rámutatnunk. Az átrakással és kocsin való szállítással mindenkor vele jár bizonyos procentuális anyagvesztés, törés, selejtessé válás; a szállítás késleltetése, kényel-

metlensége, ellenőrzési nehézségei stb. így mind kikerülhetők. Legnagyobb előnye pedig abban van, hogy az árúk és anyagok szállítása így lényegesen olcsóbbá válik, miáltal ezek forgalmi, illetve eladási ára is kedvezőbbé tehető. Egyes árucikkeknek értékesítésére nézve meg egyenesen létfeltételt képez. Így pl. a sóvári tűzfának Eperjes városban eddig igen kicsiny a kelendősége, mivel egy kocsifuar — 2 m.³ — fa beszállítása három koronába kerül, a mi a fa árát itt ölenként hat koronával drágítja és így értékesítése úgyszólván lehetetlen. Egy vasúti wagonban ellenben hat ó fa szállítható oly poton áron, hogy ha a végállomásról még külön kocsin kellene is házhoz szállítani, a szállítási költség az előbbinek felére redukálódik.

Természetesen remélhető lesz, hogy úgy a személy-, mint a teherforgalom fokozatosan emelkedni fog. De még így is ezen alapul felvett forgalom teljesen elegendő lesz ahhoz, hogy a vilamos vasút befektetési tőkéjének megfelelő hasznosítás elérhető legyen.

Bajos dolog valamely város forgalmi viszonyait bármely más városával összehasonlítani és ebből következtetéseket vonni a forgalmi vállalat kedvező avagy kedvezőtlen viszonyaira. Ez minden városra nézve annyira sajátos, hogy úgy mondjuk, individuális, hogy ezt csak az illető város viszonyainak és helyzetének minden oldalról való figyelembevételével lehet helyesen megítélni.

Egy-két hét múlva alkalmam lesz már részletes rentabilitási számítást bemutatnom, melyből majdan kiviláglik, hogy az illetékes tényezők alapos megfontolással és nagy körültekintéssel indították meg ezt a mozgalmat, mely Eperjesen ily közhasznú intézmény létesítését célozza.

Úgy általános gazdasági szempontból, mint Eperjes minden lakójának érdekére való tekintettel, csak üdvös és mindenképpen hasznos lehet a tervezett vasút; annyival inkább érthető, hogy akadnak egyesek, kik a közvéleményt megtévesztő vaklármmal igyekeznek az ügynek ártani és már a lélekharangot kongatják a még nem létező részvényesek és vasút feje fölött.

Stark Zsigmond.

A köztisztviselői kérdés és a telep-otthonok.

(Szociológiai és közgazdasági tanulmány.)

írta: dr. Tar Károly, m. kir. pü. számellenőr.

I.

E közlemény címét olvasva, méltán kérdezhetné az olvasó, hogy az EPERJESI LAPOK-nak nagyobbára a helyi viszonyokat tárgyzó hírlapi cikkei között mint kerülhet felszínre olyan kérdés, mint a minő a köz- és általában az állami tisztviselői kérdés, holott azok, kiket leginkább érdekel, az állam területi határain belül vagy kívül, részben a központban, részben a vidéken, a különböző vármegyék, városok és köz-

ségek területén mint különböző hatósági vagy hivatali közegek működnek.

A kérdésre egyszerű a felelet azért is, mert a kérdésre adandó válasz indoka a jelzett kifogásban már benne foglaltatik. Sárosvármegyében ugyanis, és különösen itt Eperjesen is, sok állami tisztviselő és közalkalmazott van, kik a nagyközönség itteni érdekességének ezerféle ügyes-bajos dolgaiban az eléjük került ügyeknek minél gyorsabb és minél tartalmasabb érdemi és szakszerű elintézésében tevékenykednek.

A magyar municipális helyi, különleges viszonyok közt élő néprétegek nem vélhetik a közügyekkel szemben minden kötelezettségüket teljesen lerótnak akkor, a midőn az urnák által meggyőződésük szavát összefoglalgatni szokták.

A magyar fajnál annak sajátos jellemvonása fenn tartja e faj tagjaiban, akárcsak a klasszikus népeknél, a közügyek iránti állandó további érdeklődést is. Sárosvármegyének és Eperjes városnak is a közügyek intézésében mindenkor nemcsak jelentős része, de nem egyszer vezérszerepe is volt. Miért ne lehetne tehát — habár a szorosabb értelemben vett helyi közérdekű kérdések között is — szóvá tenni éppen annak a nagy testületnek sorsát, a mely városunk és vármegyénk közönségének előtte felmerülni szokott ügyeit is példás készséggel és közmegegyezésre elintézní szokta? Miért ne lehetne évek hosszú során át legalább egyszer a közkérdések homlokterébe fölvenni, tudományos vizsgálódás tárgyává tenni azoknak *szociális és társadalomgazdasági helyzetét* is, kik, állásukból kifolyólag, maguk is a közügyek elintézésére vannak hivatva s így nagyon sok esetben egyesek polgári életére, vagyoni helyzetére, társadalmi, közigazgatási, közművelődési vagy igazságszolgáltatási szempontból oly gyakorta közrehatnak. Azonkívül azt sem kell figyelmen kívül hagyni, hogy azon helyzet és állapot, a mely az állami funkcionáriusokra nézve áll, s őket szervezkedésre, tömörülésre, önvédelemre készteti, sok tekintetben azonos a törvényhatósági, városi, községi önkormányzati, tehát az összes köztisztviselőknél is, sőt nagyjában kiterjed a magántisztviselőkre is.

Mint minden alkalmazott, úgy az állami munkás is, természetes, hogy elsősorban munkaadójától kérheti és remélheti a kettőjük közötti jogviszonynak minél korszerűbb rendezését. Az abszolút uralmi *Bach-* és *Schmerling-*korszaktól való időbeli távolodásnak emelkedésével a köztisztviselői pálya színvonala is emelkedett. Az 1883 : I. t.-cz. által, illetve a minősítési fokozatok rendezésével egyszerre a szellemi arisztokraták közé emelkedtek, és az igazi értelmiségi középosztályban azt a helyet foglalják el, a melyet általános műveltségük és állami (köz-) ügyekben tőlük megkívánt szakszerűség, a hazai törvényekben és a mindenkor fennálló, oly gyakori változtatás- és hullámszámú kitétt joganyag ismerete részükre kijelöl. Illetményeik rendezésével az 1893 : IV. t.-cz., majd,

az 1902. év folyamán Budapesten tartott állami tisztviselői I. orsz. kongresszus határozatainak hatása alatt, az 1904 : I. t.-cz.-kel, — a mely t.-cz. kétségtelenül haladást jelent — ügyeiknek részbeni szabályozásával a törvényhozás is foglalkozott. Általában véve, a tisztviselői mozgalmak nagyobb hullámokat, a technikai vívmányok-, szenczációs fölfedezésekben bővelkedő s még oly sok meglepetést magában rejtő XX. század első éveiben vertek föl. Előidézésének főokait a piac határtalan drágulásában s a szociális eszmék általános elterjedésében s a közéletmezési viszonyok folytonos rosszabbodásában találjuk. S hogy a tisztviselőiség elhagyott helyzetének tudatára ébredt, nem kis érdem illette *Harmath* Domokost, a tordaiak tehetősége, agilis és népszerű bíráját. Azóta a vasutasok már megkapták a szolgálati pragmatikát s a bírák, ügyészek, középiskolai tanárok és vármegyei közigazgatási tisztviselők helyzete sok tekintetben javult. Kiegészítést nyert a felekezeti iskolák, közép- és felsőfokú, valamint a népoktatási tanintézetek tantestületének, tanárainak, tanítóinak illetménye.

A törekvés tehát a szanalás fokozatos keresztülvételében megvolt, s törvényhozásunk a legújabb időkben az állam teljesítőképeségét elég gyakori időközökben vette igénybe. Azonban mindamellett igen sok szolgálati ágban, így különösen a bírósági kezelő- és segédhivatali személyek, fogyasztási adó-, vám- stb. hivatali személyzet tisztii létszámában, posta, távirtda, távbeszélőknél és rendezett tanácsú városok kebelében a tisztviselőiségnek igen sok kategóriája várja még a fokozatosság további érvényesítését a helyzet javítása tekintetében. Főhaját azonban valamennyi szolgálati ágban a törvénybe iktatandó *szolgálati pragmatika* s annak keretében — korunk teljesen soha ki nem írható társadalmi betegségének, a protekciónak ellenszerül — felveendő *automatikus előléptetés* képezi, kapcsolatban a *nyugdíjtörvény* revíziójával.

Négy évvel ezelőtt Szegeden tartották az állami tisztviselők kongresszust, s az akkoriban ott történt elhatározásból kifolyólag az 1909. szept. 24—26-ikán, kincses Kolozsvárt tartották meg III. országos kongresszusukat, a melyen mintegy 3000-en vettek részt az ország minden részéből, az államigazgatás, illetve a végrehajtó hatalom egész gépezetére kiterjedő, valamennyi hatóság és hivatal képviselőiben ott megjelent kiküldöttek. Az unió-előtti Erdély és a jelenlegi Magyarország hivatalnok-parlamentjét látta e napokban az egykori nagyfejedelemség székhelyét képezett város felvonulni. Az eperjesi pénzügyigazgatási tisztviselőket *Nitsche* Frigyes pénzügyi számvizsgáló és *Hamblich* Károly pénzügyi irodavezető, önként felajánlott saját költségükön utazva, képviselték. *Pehovits* Ágoston pü. tanácsos, pénzügyigazgató-helyettesnek azonban, sajnos, éppen a kongresszus napjai előtt kapott hülése következtében, az elutazásról le kellett mondania. A pénzügyigazgatáson kívül álló többi

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Az állatvédő-egyesületek feladatairól.

írta: **Chernel István,**

a Magyar Állatvédő Egyesületek Orsz. Szövetségének alelnöke.

(Folyt. és vége.)

Kötelességünk tehát — s ebben az állatvédő-egyesületek támogathatnak —, ezeket a gyönyörűségeket — a mennyiben érdekeinkkel megegyeztetethetők — biztosítani magunk és utódaink számára, irántuk fogékonyságot ébreszteni és ezt az érzéket szélesebb körben fejleszteni. Az élet felmorzsoló küzdelmei, torzalkodásai közepette reászorulunk a természetnyújtotta szépségek megnyugtató élvezetére, hogy, elfáradt idegeinket felfrissítve, haladhassunk újult erővel előre és mindelőbbre!

Az *esztétikai* mozzanat, a tiszta humanizmus parancsava mellett, tehát szintén hatalmas feladatokat szab az állatvédő-egyesület tevékenysége elé.

Azt mondhatná már most valaki: jó, jó, hiszen nagyon szép mindez, de hát egyéb, gyakorlati, kézzelfogható hasznunk nincs abból, hogy az állatokat védelmezzük?

Erre a kérdésre nem fejtörő a felelet, mert minden habozás nélkül kimondhatjuk: hogy modern gazdál-

kodás okszerű állatvédelem hijával egyenesen elképzelhetetlen, és váltig bizonyos, hogy minél odaadóbban kezeljük azt, annál jövedelmezőbb lesz gazdaságunk és biztosabb jólétünk. Agyonszanyargatott, rossz bánásmódban részesülő, elcsigázott állatállomány nem teljesíthet olyan munkát, minőt az egészséges, gondozott, s értéke is jóval kevesebb, mint emezé. Az állatvédelem eszméjének köztudatosságával tehát állatállományunk jelentékenyen fog följavulni, a minek nyomában jár az általános vagyonosodás is. Az állatvédő-egyesületekre háramlik tehát, hogy felvilágosító szóval, ha kell, a törvény erejével hassanak oda, hogy a jobb belátás a nép minden rétegébe beszivárogon és az előítélet, a babona kiveszessen az állatfajok jelentőségének helyes megismerése nyomán. Reájuk tartozik az is, hogy a gazdaságunk szempontjából közvetve hasznos állatok munkáját biztosítani és fokozni segítsenek. Valósággal állattenyésztéssel is foglalkozniok kell, nem a házi-, hanem ama, vadon élő fajok szaporításával, melyek emberi szempontból túlnyomóan vagy határozottan káros állatokat pusztítanak, tehát hasznosak. Elég legyen utalnunk a rovarirtó madarak szerepére. Nem túlzás, hanem megingathatatlan tény, hogy Magyarország gazdasága közel 200 millió korona kárt szenved évenként csupán a rovarok garázdálkodásától. Már most hogyan képzeljük, hogy ez a

kár csökkenjen, a mikor kulturánkkal mindjobban meghamisítjuk a természet ősi állapotját s ezzel megsemmisítjük a rovarok természetes ellenségeinek életfeltételeit? Emberi erő és furlang egymagában nem bír a rovarcsapással megbirkózni; a józan ész tehát azt javasolja: céltudatos tenyésztésével a hasznos madaraknak öregbítsük számukat érdekeinknek megfelelően. Pótoljuk és javítsuk mesterséges úton-módon, — de mindig a természetet híven utánozva, — a mit tőle elvettünk, a mit rajta rontottunk. A madárvédelem terén, természetesen, feladatunk abban csücsösödik ki, hogy: télvíz idején, czélszerű etetőkön megfelelő eséllyel könnyítsünk a szükségét szenvedő, hasznos madarak sorsán; egyébként pedig biztosítsuk és szaporítsuk fészkelőhelyeiket, s egyúttal erélyesen védjük őket természetes ellenségeik ellen. Minthogy az odvas fák — leghasznosabb madárfajaink kedvelt tanyái —, szintúgy a bozotos, csepőtés, tüskés bokorcsoportozatok hovatovább annyira megriktnak, eltűnedeznek, hogy a madárságnak az emberek, ragadozóállatok, időjárás viszontagsága és egyéb csapások által is megtizedelt állománya nem talál már elég alkalmatosságot, hol otthonát megvetve, érdekeinknek kívánatos mennyiségben költhessen. Mesterséges fészkelőkkel, mesterséges madárvédelmi ültetvényekkel, szóval rendszeres madártelepítéssel kell hát a bajt orvosolnunk.

ÉRDEKE

ha Kassára megy, férfi-, fiú- és gyermekruha-szükségletét csakis új férfi-, fiú- és gyermekruha-nagyárúházában beszerezni.

ERDÉLYI KASSA, Fő-utca 55., a színházzal szemben

Nagy választék! Szolid, szabott árak!

állami helybeli tisztviselők egyáltalában nem képviselték magukat.

Budapestről különvonaton utaztak az «Állami Tisztviselők Orsz. Egyesülete», valamint a központ kiküldöttei. Hozzájuk csatlakoztak a közbeeső állomásokon a vidéki kiküldöttek, kiknek fogadtatására az ez alkalommal lobogódszt öltött Kolozsvár város vasúti állomásánál az általános éljenzések és nagy embertömeg közepette *Bochkor* Károly, kúriai bíró, a Kolozsvári Állami Tisztviselők Egyesületének elnöke, majd Kolozsvár város közönsége nevében *Szavacsina* Géza polgármester, udvari tanácsos, az államvasúti tisztviselők nevében pedig *Farmay* Béla, az államvasutak kolozsvári üzletvezetője üdvözöltek. Az ismerkedési estét követő szeptember 25-ikén következett a tisztikar, valamint a kongresszus és a kongresszusi albizottságok elnökének, előadójának és tagjainak megválasztása. Maga a kongresszus szept. 25—26-ikán folyt le gr. *Batthyány* Tivadar orsz. képviselő és *Benedek* Sándor, a közigazgatási bíróság ítélembírájának elnöke alatt. A kongresszuson részt vett több külön működő, de hasonló célú szervezet és egyesület is. Így az Orsz. Középiskolai Tanár-Egyesület, az Orsz. Birói és Ügyészi Egyesület, a vármegyei és rendezett tanácsú városok tisztviselőinek, valamint a vasutások, posta- és táviráda- (távbeszélő) tisztviselők szervezetei is.

A legtöbb szervezet kijelentette, hogy tagjai belépnek az Állami Tisztviselők Országos Egyesületébe, melynél ilyenformán a tagok száma, a kongresszuson nyert impressziók hatása alatt, több mint 10,000-et is el fog érni. A mélyreható impressziók fölkelésében az elhangzott jogi, államethikai, szociális köztisztviselői gazdasági kérdések kimerítő ismertetése, az állami tisztviselők, altisztek és szolgák közgazdasági helyzetének multját, jelenét és alakulható jövőjét részletező tudnivalók feltárásában gr. *Batthyány* Tivadaron kívül még különösen dr. *Andor* Endre miniszteri osztálytanácsos, kongresszusi főelőadó az érdem. Mindketten ez alkalommal is, a mint azt a szegedi II. kongresszuson is tették volt, valósággal mint az egyetemes emberbaráti eszméknek országos zászlóvivői szerepeltek.

* * *

Hogy a tisztviselőség gazdasági harcra és anyagi függetlensége a mielőbbi megvalósulás szakába jusson, nemcsak azért kívánatos, mert ők a nemzet gerinczét teszik s a magyar faj hegemoniájának fentartásában, a poliglott határterületeken a magyar nemzeti állameszme kiépítésében, az országos és közügyekre vonatkozó közvélemény helyes kialakulásában mint a legtöbb állami érdekes és gondolkodással bíró testületnek valósággal oroszlan szerepe, döntő szava és fontossága van, hanem azért is, mert óhajaiknak teljesülése az ipar- és kereskedelmi életnek is nagyobb föllendülésével, az ipari és kereskedelmi cikkekkel szemben irányuló keresletnek is nagyobb emelkedésével járna. Az értelmiségi közepostály hivatását ma ők töltik be. A báró

Intenzív gazdálkodásunk nem lehet el a madarak munkája nélkül, sőt fokozottabb mértékben reáshorol. A ki tamáskodik ebben, annak csak egy példát említek: Báró Berlepsch János barátom, az okszerű modern madárvédelem megteremtője, seebachi birtokát (Németországban) valósággal mintaszerű madárvédelmi teleppé alakította át. Parkjában 300, erdejében 2000 mesterséges fészkek fordultak; azonkívül mindenütt — a cél szemmel tartásával létesített — megfelelő bokorcsoportozatok találkoznak, tócsák, vízesárkok és tél szakában etetők. Ezzel elérte, hogy 1905-ben, mikor a birtokát körülflógó, több négyzetmértékönyű nagy erdősegeket a *tölgyfafelelősdő pille* (*Tortrix viridana*) hernyói teljesen csupasra rágták, tulajdon erdeje és kertje zöld szigetként virult a kopár, barna vidéken, jelül, hogy a kellő számban jelenlévő madárság tökéletesen féken tartotta a levéltet veszedelemes ellenségét.

S hogy, türelemmel, következetességgel eljárva, aránylag rövid idő multán is felszaporíthatjuk bizonyos vidék madárállományát, azt saját tapasztalataim nyomán tanúsíthatom. Lakóhelyemen, Kőszegen, azóta, hogy 1902-ben az állatvédő-egyesületet megalakítottam s 65 etető felállításával gondoskodtam a téli

Jósika Miklós regényeiben ecsetelt igazi magyar gazdaságnak típusa ma tényleg a tisztviselő neje is

A tisztviselőségre jegyezte meg e kongresszuson *Dósa* Endre cs és kir. kamarás, kolozsmegyei alispán: «A tisztviselői kar kard a nemzet kezében, a melylyel önállósága érdekében, a nemzet sikeres harczot folytathat, s ha a tisztviselőség kard, úgy e kardon a megyei tisztviselőség kara teszi a kardbojtot».

(Folytatása következik.)

Községeink szövetkezzenek.

Okuljanak a városok példáján.

Községi jegyzőtől kapjuk a következő cikket:

„Magyarország községeinek hivatalos vezetőihez, a *jegyzőkhöz*, szölok. A községek száz- és százféle baját, szükségletét a jegyzők ismerik legjobban. Az ő vállukra nehezedik a községi adminisztráció minden munkája, gondja, baja. És ha a jegyző községe érdekében tenni akar valamit, úgyszólván az összes nehézségek legyűrésére kell vállalkoznia. Mert, sajnos, olyan a helyzet manapság, hogy a községek ügyes-bajos dolgaival nem törődik senki sem. A megyei közigazgatás inkább az ellenőrző felsőbbtség szerepét tölti be, mintsem hogy a magukra hagyott, tengernyi bajokkal küzdő és többnyire súlyos anyagi viszonyokkal vezető községek segítője, istápolója volna. A kormány, a törvényhozás inkább a városok fejlesztésén fáradozik, azok felvirágoztatásával van elfoglalva. Ki törődik tehát a községekkel? Úgyszólván senki sem! Magyarország tízezernél több községe teljesen magára van hagyatva a létért való küzdelem súlyos napjaiban. Most, mikor annyira megrosszabbodtak a pénzügyi viszonyok, és az évek óta tartó politikai válság nyomásztól nehezedik az országra, kétszeresen súlyos a helyzete a községeknek. Az állam és a vármegye a közigazgatási, rendőri, tanügyi és száz, meg száz egyéb feladatok elvégzését követeli a községektől, de a rendkívül nagy terheket nem könnyíti meg. Ha a község anyagi helyzetének rendezése céljából például kölcsönt akar felvenni, vagy egyéb szükséges pénzügyi műveletet akar kötni, azonnal fölemeli tiltó szavát a vármegyei közigazgatás és az állam. Nem is szólva arról, hogy viszont sok esetben a községek éppen e felsőbb hatalmasságok részéről kényszerítettek, hogy káros, sokszor valóban végzetes tervekhez hozzájárulást adják. Spekuláns bankok, közgazdasági törtetők kerítik vajmi sokszor hálójukba a teljesen magukra hagyott községeket, a melyek csak akkor érzik a felsőbbtség részéről a néha *illetéktelen gyámságot*, a mikor fontos érdekeik forognak kockán s a mikor legsajátosabb ügyeikbe egyszerre húsz oldalról is beleszólnak.

Olyan a helyzet, hogy a községe boldogulását lelken viselő *jegyző* úgyszólván semmit sem érhet el

jelenleg községe érdekében. Mindenütt csukva áll előtte az ajtó. A minisztériumokban meghallgatják ugyan a naiv községi küldöttségeket, a melyek azt hiszik, hogy a sok kilincselésnek eredménye is lesz. Meghallgatják, de kérelmüket azon mód' az irattárba is teszik, s a nagy kilincselésnek nincs semmi haszna. Az egyedül álló, magára hagyott község éppen olyan gyámoltalan, mint az előkelő rokonság, magas összeköttetések, kellő protekció híján szűkölködő ember. Nem bír semmit sem elérni.

A városok megmutatták már a példát, mint kell érdekeiket megolalmazni és minden lehető hasznót a maguk javára fordítani. Közös akcióra léptek, szövetkeztek, s ez a trügyük kezdi teremni áldásos gyümölcseit. Legutóbb, a mint ez köztudomású, a kormány két millió koronát adott a városok segítségére. A községekről itt is megelégedtek. Manapság, a mikor mindent csak szövetkezés, egyesülés segítségével lehet elérni, igazán elsőrangú példát szolgálhat a községek előtt a magyarországi városok kitűnő szervezete. Minden egyes város külön-külön ügyében maga a szövetség jár el és kezd erőteljes akciókat. És az ilyen lépéseket — a mint a gyakorlat is megmutatta — komolyan veszik az illetékes körök. A siker biztosabb, sőt a legtöbb esetben egészen biztos. De csak azért, mert egyöntetű, nyomatékos, súlylyal bíró föllépést tanúsíthatnak. Ez imponál mindenkinek. A kormánynak és hatóságoknak.

De a községek védtelenül, elhagyatottan, minden erkölcsi támogatás nélkül kénytelenek küzdeni az egyre nehezülő, siralmas viszonyokkal. A súlyos helyzetből csak egy kivezető út van:

Meg kell teremteni a Magyarországi Községek Szövetségét.

Hatalmas, erős szervezetet kell létrehozni, a melynek kebelében helyet foglaljon az ország minden egyes községe kivétel nélkül. Így, egyszerűen leírva, vagy szóval kimondva, el sem lehet képzelni azt az, óriási erőt és jelentőséget, a melyet majd ez a szövetség képvisel.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Az első francia estély kedden, decz. 14-ikén, d. u. 6 órakor fog megtartatni.

A Kör zeneiskolájának matinéja decz. 12-ikén, d. e. 11 órakor lesz a Vigadóban.

A szabad-liczeumban kedden és pénteken dr. *E. Nagy* Olivér tartott előadást «Az alkotmányosság és az abszolutizmus küzdelme Világos után» cím alatt. Közönségünk, mely a vármegyei ház nagytermét zsúfolásig megtöltötte, örömmel látta viszont a jeles előadót, ki hallgatóságát tartalmas és mindenkor érdekes fejtegetései, úgy választékos nyelvezete által ezúttal is lebilincselte. Előadásában, természetesen, a

hónapokban éhező madarainkról, a gyümölcsösökben és kertekben pedig százsámra függesztettem ki fészkeküket, a czinegék száma a régi állomány 4—5-szörösére emelkedett. Szőlőmben és gyümölcsös-kertemben pedig — a hol azelőtt egyetlen fészkek sem volt, mesterséges ültetvényekkel elértem, hogy ma átlag minden 15—20 lépésre akad egy-egy fészkek. Sőt egyik sétaterünkön megtelepíttem olyan madárfajt is, a *kormos legykapot* (*Muscicapa atricapilla*), melynek az országban való fészkeléséről eleddig biztos tudomásunk alig volt.

De nemcsak a vadon élő hasznos állatok tenyésztésére kell az állatvédő-egyesületeknek szemet vetni, hanem az állategészségügyre is. Mennyi kívánságot, óhajt vált ki belőlünk e kérdés! Hogy többet ne említsék a járványokra s kivált a zetszetségre, az ebdüire hívom fel figyelmüket. Mennyi gondatlanságról, közönyről rántja le a leplet e borzasztó betegség sűrű ismétlődése! Tiszta sor: odaadóbb gondozással, jóakarattal, az állatvédelem eszméjének hódításával ez a rém és egyéb fertőző állati betegségek sokkaltá kisebb mértékben veszélyeztetnék testi épségünket és a gazdák zsebét. Nagyjában ezek a teendőik alkotják az állatvédelem kérdésének tartalmát. A merő

jóindulat azonban e téren sem elegendő, mert hangsúlyozom, csak *szakszerűség, szervezethez* biztosíthat mélyreható eredményeket. Ez okból erre hivatott egyesületekre háramlik az a feladat, hogy kellő támogatással irányítsák az összesség javáért egyesek jóakarátát, hajlandóságát vagy pótolják annak hiányát. Nem terjeszkehetem ki e feladatok részleteinek tárgyalására, nem sorolhatom föl egyenként: mit, miért és hogyan kell cselekednünk, minő eszközökre támaszkodhatunk; hiszen, ha mind azt fel akarnám markolni, a terjedelmes anyagból sorozatos előadások kerülnének ki. Különbben is ezekre nézve az a bőséges irodalom tájékoztathat, mely immár az állatvédelem ügyében föllendült; nemkülönben esetről-esetre kezünkre járhatnak az *Orsz. Állatvédő-Egyesület* és a madárvédelem dolgában a *Magyar Ornithológiai Központ*, mely intézet, a földművelési minisztériumunk ügykörébe osztva, egyenesen erre hivatott. És tartuk meg — úgy, a mint bölcs belátással gr. Apponyi Albert közoktatásügyi miniszterünk elrendelte — iskoláinkban ország-szerte a «Fák és madarak napja»-t, alakítsuk meg tanintézetünkben az «Országos Ifjúsági Madárvédő Ligá»-t, mert ezek az intézmények nemcsak a madár-, de általában az állatvédelem szempontjából, a leg-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testerőt, megszünteti a köhögést, vándorok, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értékelni utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche” eredeti orvosságát.

„Roche”

Magyarországi kizárólagos forgalmazója: Dr. J. Hoffmann & Co. Bécs.

közönség laikus részére is tekintettel kellett lennie. Sok új részletet is hallottunk a hozzánk még oly közel álló, de tudományosan még kevésbé méltatott korszaknak politikai történelméből, a vezérlő férfiak és nők szerepléséről, nemzetünk akkori gondolkodásáról stb. Közönségünk az előadásokat általános tetszéssel és elismeréssel fogadta. E. Nagy Olivér előadásait *hétfőn, decs. 13-ikán*, d. u. 6 órakor fejezi be.

A Kör decz. 15-iki zeneestélyének műsora:

1. BEETHOVEN: «Leonora». Nyitány 3. sz. Előadja a cs. és kir. 5. sz. gy.-ez. zenekara Hoffmann Ferenc karmester úr vezetésével.
2. a) VIEUXTEMPS: «Reverie»;
b) GODARD: «Chansonette»;
c) WIENIAWSKY: «Souvenir de Moscou». Hegedűn előadja Furedi Sándor úr, a Kör vendége, zongorán kíséri Kaldi Soma úr.
3. SCHUMANN: Zongora-verseny zenekarkísérettel. Előadja Becht József úr.
4. Szavalat: Előadja Elzász Sándor úr.
5. a) SCHUBERT—WILHELMY: «Ave Maria»;
b) HUBAY: «Carmen», ábránd. Előadja Furedi Sándor úr, a Kör vendége, zongorán kíséri Kaldi Soma úr.
6. WAGNER: «Lohengrin», dalmű előjátéka. Előadja a cs. és kir. 5. sz. gy.-ez. zenekara, Hoffmann Ferenc karmester úr vezetésével.

Kesdete este 6 órakor.

A következő hazisték:

1910. január 26-i estély rendezője Nikelszky Zoltán.
febr. 9. „ „ Becht József.
„ 23. „ „ dr. Ferbstein Károly.
márcz. 9. „ „ Matherny Gusztáv.

A zeneiskola látogatói ingyenes helyet kapnak a Kör zeneestélyein.

HIREK.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter *Kvitkovsky* Ignác p. ü. tanácsosi címmel és jelleggel felruházott, eperjesi p. ü. titkárt pénzügyi tanácsossá; a kereskedelemügyi miniszter *Leber* Antal cs. és kir. 67. sz. ezredbeli, eperjesi hadnagyot posta- és távirat-tisztte kinevezte.

— **A r. kath. egyházmegyéből.** A király, a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére, a kassai székeskáptalanban megüresedett ifjabb-mesterkanonokságot *Krajník* Mihály tiszteletbeli kanonok, papnevelő-intézeti igazgatónak adományozta; *Ivanecský* János nagyladnai plébánost pedig ugyanazon székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjává kinevezte.

— **A tőzsde elnökévé** a tőzsdetanács, decz. 9-iki ülésében, *Horváth* Elemér nyug. miniszteri

gyökeresebb hatótényezői mindannak, a mit elérni akarunk.

Hozzáértéssel, odaadással, szeretettel, lelkesedéssel megvalósítva e két intézményt, mely a minden jóra legfogékonyabb, érintetlen, lágy gyermeki kedélyre hat, lehetetlen, hogy ne keletkezzék majdan jobb érzésű, az állatok jelentőségéről és értékéről a mostaninál tájékozottabb nemzedék, melyet az állatokkal való bánásmódjában emberiesebb érzület vezérel.

Addig azonban, a míg ez a, közgazdaságunk és közérkölciségünk feljavulása iránt táplált reményünk teljesülhet, megfeszített munkával, lankadatlan kitartással, — közönyösséggel, kishitűséggel, gúnynyal és tudatlansággal szembeállva, szolgáljuk az állatvédelem ügyét, mely egyszersmind művelődésünk ügye is. Néhai való br. *Eötvös József*ünk azt mondja egy helyen: «Népek, nemzetek kulturájának fokmérője az állatvédelem; minél intenzívebb ez, annál tökéletesebb az». És számok adnak neki igazat: Angliában közel 500, Németországban 300-nál több, a kis Norvégiában 19 állatvédő-egyesület működik; nálunk alig 20.

A ki ezt látja, bizony joggal veti szemünkre, hogy közel vagyunk még Ázsiához.

Szent kötelességünk tehát ez állapotban, nemzetünk jövője érdekében, változtatni mielőbb. Mert a második ezerévet e hazában nemcsak izmos karral és éles karddal, hanem inkább a tudás, nemes lelket, az igazi műveltség erős fegyverével biztosíthatjuk magunknak.

Sok küzdelem, kemény próba áll még előttünk, de már szaporodik táborunk, erősödik hadseregünk, s hogy ehhez Sárosvármegye és Eperjes város közönsége is tekintélyes csapattal csatlakozott s nagyratörő munkánkból ki akarja venni részét, az megnyugvással kell, hogy eltöltse a haladás minden barátját, de kívált az O. Á. V. E.-et, mely elsősorban gyarapított újabb segédcsoportokkal.

tanácsost, a M. Ált. Hitelbank igazgatóját, a M. Folyam- és Tengerhajózási R-T. elnökét, választotta meg. *Horváth* Elemér sárosvármegyei családból származik, s birtokai is vármegyénkben: *Sánye*, *Mocsolya* és *Jernye* községekben vannak. Nyáron át, gyermekeivel együtt, a színei kastélyban szokott lakni.

— **Szent-Miklós napján**, Eperjes sz. kir. város és a plébánia-templom pátronusa ünnepén (decz. 6.), a nevezett templomban dísz-istentisztelet tartott. Ezen a helybeli kath. iskolának róm. kath. vallású növendékei, tanáraik vezetése alatt, szintén résztvettek.

— **Kérelem.** A *Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet* «Erzsébet»-árvaházában, mint minden évben, úgy ezidén is, *december 23-ikán d. u. 5 órakor* fogjuk megtartani a szegény árva-gyermekek *karácsonyfajánepét*. Az ember-szeretet nevében felkérjük a nemesszívű emberbarátokat, valamint egyletünknek és árvaházunknak jóakaróit, hogy az árvák karácsonyfajánepére szánt (élelmi-, játék- és tanszerekben, pénzben, valamint ruhaneműekben stb. álló) szíves ajándékaikat az «Erzsébet»-árvaházba *be-küldeni* méltóztassanak. A kegyes adományokat nyilvánosan fogjuk nyugtázni! Egyúttal ebben az évben is ajánljuk az *újévi üdvözlétek* megváltásának szokásos jótékony intézményét n. érd. közönségünk szíves figyelmébe. Eperjes, 1909. évi december 1. A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet nevében: *Kösch* Árpádné s. k., elnök. *Faragó* József s. k., titkár.

— **A pápa ajándéka a kassai püspöknek.** Szép ajándékot, a bizalom kitüntetését, hozta meg dr. *Csiszárík* János pápai kamarás Rómából, a Szent-Atyától, dr. *Fischer-Colbrie* Ágost kassai róm. kath. püspök számára. *Csiszárík* a pápánál kihallgatáson volt, s ez legújabb arczképét nyújtotta át *Csiszáríknak*, hogy vigye azt el, meleg üdvözléttel, a kassai püspöknek. A képre a pápa sajátkezűleg a következő sorokat írta latin nyelven: «Tiszteendő Testvérünknek, *Fischer-Colbrie* Ágost kassai püspöknek, minden égi jót kívánva s őt különös jóakarattal biztosítva, a legnagyobb szeretettel küldjük apostoli áldásunkat. 1909. november 23. *Pius* pápa.»

— **Kérelem a nagyérdemű közönséghez!** Közeleg a szeretet ünnepe, a mikor mindenki a meleg családi tűzhelynél, csupa öröm és boldogság közt, övéi társaságában tölti e szent napokat. Gondoljunk e boldogság közepette ama szegény, testi és lelki betegekre, kik távol öveiktől, szeretteiktől, rideg körágyon nyögve töltik e szent ünnepeket, s így kétszeresen érzik az elhagyatottság és betegség súlyos csapását. Gondoljunk tehát a szegény *kórházi betegek*re, módunkhoz, tehetségünkhöz képest igyekezzünk enyhíteni amúgy is sivár jelenükön, szerezzünk nekik is e napokon egy kis örömet; *adakozzunk a kórházi karácsonyfára!* A kórház vezetősége szívesen és hálás szívvel fogad minden csekélységet, mindennemű ajándékot: ételt, italneműt, mindenféle ruhaneműt, esetleg pénzküldeményt is. *A kórház vezetősége.*

— **A Kollégium kegyelete.** Az eperjesi ev. Kollégium tanári-kara abból az alkalomból, hogy egykori tagja, *Mikler* Sámuel besztercebányai ev. lelkész elhunyt, *Szutorisz* Frigyes koll. igazgató elnökle alatt, rendkívüli ülést tartván, elhatározta, hogy, kegyelete és gyásza jeléül, az egykori kartárs ravatalára, ki egyik jelenlegi kollégának, dr. *Mikler* Károlynak atyja is, koszorút tétet. A díszes gyászjelet, fölkérésre, *Szethlo* Gerő, besztercebányai ev. lelkész helyezte az elköltözöttnek ravatalára

— **Halálozások.** *Ruby* Antal nyug. kúriai tanácselnök vasárnap, Budapesten, 82-ik évében meghalt. Kedden temették el a gör. kath. egyház szertartása szerint. Az elhunyt régebben, az 1869-ben megszüntetett eperjesi kerületi táblának bírja volt.

Ifj. *Turóczy* Pál, *Turóczy* Pál hegyaljai ev. főesperes fia és az eperjesi jogakadémia volt hallgatója, november 25-ikén, élte 25-ik évében, Sátoraljujhelyt meghalt.

— **Kérelem a jótékony szívekhez!** Az Angolkisasszonyok eperjesi «Sancta Maria»-intézete azon kéréssel fordul a könyörületes szívekhez: szíveskedjenek akármilyen kis adománnyal hozzájárulni, hogy a *szegény gyermekek karácsonyja* valódi örömmű legyen. Intézetünkbe több mint 300, nagyobb-részt szegény napszámos- vagy szolgálatban levő szülők gyermeke jár, kiknek szeretőnk a karácsonyt emlékeztetéssé tenni. Azért a *legkisebb* pénzbeli adományt,

játékszert, süteményt, használt ruhaneműt stb-it a legnagyobb köszönettel fogadjuk. Azért bátorkodunk kérésünkkel már most jönni, mert a Mária-Kongregáció tagjai a begyűlt pénzen beszerzendő ruhaneműek varrásához már most hozzáfognának. A jó Isten szálljon a kegyes jótévkre!

— **«A görög egyház bőjti felgyelme»** cím alatt dr. *Rusznák* Miklós, az eperjesi gör. kath. konviktus igazgatója, szentszéki tanácsos, a HITTUDOMÁNYI FOLYÓIRAT f. évi IV. számában megjelent, nagy történelmi készültséggel írt, jeles értekezését külön-lenyomatban is kiadta.

— **Új lap Eperjesen.** Városunkban, decz. 19-ikétől kezdve, «HEHEHE» címen, társadalmi élelzap indul meg. Szerkesztője *Haász* M. Béla (Eperjes, Stefánia-utca 8. sz. a.). Úgy helyben, mint a vidéken máris számos munkatárssal bír. Egyúttal felkéri a lapja részére dolgozni kívánókat, hogy cikkeiket, melyeket kívánatra díjazni is hajlandó, hozzá küldjék meg. Az új lap hetenként fog megjelenni. Ismerve *Haász*nak, ki lapunknak is szorgalmas munkatársa, ügyes tollát és gyakorlott újságírói tehetségét, reméljük, hogy lapja közönségünk jogos igényeit teljesen ki fogja elégíteni.

— **Honi-bál.** Az eperjesi Tulipánszövetség a farsang folyamán honi-bált rendez. A hölgyek kizárólag magyar gyártmányú és magyaros jellegű öltözékekben jelennek meg. Lesz 20 védnőnk, 25 főrendező és 100-tagú rendező-bizottság.

— **A kassai Uránia Eperjesen.** A kassai Városszépítő Egyesület ez év nyarán, nagy buzgalommal és áldozatkészséggel egy oly tervét valószínűsítta meg, mely nemcsak Kassa város és Abaúj-Tornavármegye, hanem az egész Felvidék kulturájának jelentős előmozdítására törekszik és máris jelentős erkölcsi és anyagi sikerekről adhat számot, melyekről úgy a kassai közönség, mint az ottani sajtó, az elismerés legmelegebb hangján emlékezik meg nap-nap mellett. A Városszépítő Egyesület ugyanis felépítette az Uránia-színházat, melyben a mozgófénykép-előadások keretében, a szórakoztató, mulattató képeken kívül, pompás színházi műfilmek gondoskodnak a közönség ízlésének finomításáról, míg a természet utáni felvételek az ismeretterjesztésről gondoskodnak. Ezenkívül a színház hetenkint Uránia-előadásokat rendez, melyeken a budapesti Uránia tudományos színház legszenzációsabb műsordarabjai kerülnek színre. Ószinte örömmel regisztráljuk a hírt, hogy Kassa e kiváló művészi intézményének vidéki osztálya csütörtökön, f. évi december 16-ikán Eperjesre jön, a hol az itteni színházban megkezdődik több estére terjedő, disztigált mozgófénykép- és magas nivójú Uránia-előadásait, a melyeket ez alkalommal máris a legmelegebben ajánlunk közönségünk jól megérdemelt figyelmébe.

— **Szabados eperjesi szintársulata** december 1-jén kezdte meg a löcsei szini-idényt. Bemutató-előadása a «Forradalmi nász» volt. Ebben az eltávozott *Holcsey* Ilona szerepét *Verő* Ilona játszotta.

— **Elismert, legjobb, I-rendű porosz-köszén** kapható *Mikolák* István (ezelőtt *Linkesch* K.) fűszer-, bor- és vaskereskedésében. Pontos szállítás!

— **Sárosvármegye téli, rendezőközgyűlése** decz. 20-ikán d. e. 10 órakor fog megtartani. Az állandó-választmány, az ügyek előkészítése céljából, decz. 18-ikán, d. e. 10 órakor tart ülést.

— **A «Vasárnapi Ujság»** mostanában küldi szét előfizetőinek ünnepi ajándékát, a «Karácsony»-t, mely az idén is a nagyszámú kiváló közlemények és művészi illusztrációk javát adja olvasóinak. E díszalbumot, mely nagy terjedelme és pazar kiállítás mellett a legszebb karácsonyi ajándék, azok az előfizetők is ingyen kapják, a kik 1910-től kezdődőleg lépnek az előfizetők sorába, sőt ezeknek a december havi számokat is megküldi a kiadóhivatal. A VASÁRNAPI UJSÁG előfizetési ára félévre 8 korona. Mutatványszámokkal szívesen szolgál a kiadóhivatal (Budapest, IV., Egyetem-u. 4.).

— **Társadalmi megbeszélések.** Az Országos Közművelődési Tanács, melynek elnöke *Szell* Kálmán, társelnöke gr. *Károlyi* Mihály, ügyvezető-alelnöke pedig *Árkay* Kálmán, folyó évi december 1-jétől kezdődőleg, Budapesten, Ferenciek-tere 3. szám (II. emelet, 6. ajtó, lift) alatt levő helyiségeit minden hó 1-jén és 15-ikén, délután 5 órától 8 óráig, rendelkezésre bocsátja, fesztelen találkozás céljából, olyan férfiak számára, a kik, a *napi politika mellőzésével*, tisztán a nagy, nemzeti feladatok, a magyarság kérdései iránt érdeklődnek, és szükségét érzik annak, hogy hasonlóan a barátságos megbeszélésekre találkozzanak.

— **Szakosztályi ülés.** Eperjes sz. kir. város képviselőtestületének jogi és pénzügyi, egyesített szakosztálya nov. 30-ikán, *Kraysell* Aladár polgármester

elnöke alatt, ülést tartott. A polgármester sajnálkozását fejezte ki a felett, hogy a tagok oly gyér számmal jelentek meg, s így a költségvetés elleni kifogásaikat majd csak a közgyűlésen teszik meg, holott ezt már a szakosztályban kellene tenniük. A városi főszámvevő, 1910-re, 70%-os városi pótdát javasolt. Ezt a tanács 68%-ra, a szakosztály pedig — élénk és beható tárgyalás után, melyben főleg dr. Rosenberg Mór tett a költségvetés és a zárszámadások alapos áttanulmányozását igazoló és teljes elismerésre méltó indítványokat — 64%-ra mérsékelte. A költségvetést a decz. 12. iki közgyűlés tárgyalja.

— **Az Eperjesi Kereskedőifjak** 1910. január 15-ikén a városi Vigadó nagytermében jótékonycélú, zártkörű táncmulatságot rendeznek. A zenét a cs. és kir. 5. sz. gyalogezred és Gönczi Alexi zenekara szolgáltatja.

— **Köszönet.** Merényi Sándor, eperjesi építőmester 10 koronát volt kegyes adományozni «Erzsébet»-árvaházunk céljaira. Ezért fogadja a nemesszívű adakozó hálás köszönetünket! Eperjes, 1909. november 29. *A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet pénztára.*

— **Köszönetnyilvánítás.** Kormos Mihály úr Gyöngyösről, néh. Engländer Adolf temetése alkalmából, koszorú-megváltás címén 20 koronát adományozott az Eperjesi Izraelita Kisdiednevelő-Egylet javára. Fogadja a nemesszívű adakozó leghálásabb köszönetünket! *Asz elnökség.*

— **«Vasúti menetrendünk hiányai»** címen lapunk nov. 14-iki számában közölt vezércikkre a Kassa—oderbergi vasút vezérigazgatósága a következőkről értesített: 1. Az Eperjesről reggel 7 ó. 10 p.-kor induló, 323. sz. vonat, mely Aboson az 5. sz. gyorsvonattal egyesítve vitetik be Kassára, ezidő szerint nem indítható később, mert Abos állomáson a 12. sz. személyvonathoz csatlakozván, a Szepesség felé nyújt összeköttetést. Ezen vonatnak Eperjesről 7 ó. 40 p.-kor leendő indítása csak az említett szepességi csatlakozás *elejtése* esetén volna megvalósítható. Ha az eperjesi érdekltség erre a csatlakozásra nem fektet súlyt, a vezérigazgatóság hajlandó azt, a 323. sz. vonat későbbi indíthatása érdekében, megszüntetni. Kérjük a közönséget, hogy erre vonatkozólag, fel. szerkesztőnkhez intézendő levél útján, 8 nap alatt *nyilatkoznai* sziveskedjék. 2. A Budapestről d. u. 1 ó. 50 p.-kor Eperjesre és Eperjesről reggel 7 ó. 10 p.-kor Budapestre induló vonatknál a múlt évi menetrendben közlekedett közvetlen kocsit a magy. kir. államasutak igazgatósága *szüntette meg*, noha a Ksod. vasút készséggel *hajlandó lett volna* az említett kocsit további járatására. Ebben az ügyben tehát a magy. kir. államasutak igazgatóságához kell fordulni. 3. *Az 1506/20. sz. vonattól Eperjesre és a 211/505. sz. vonathoz Eperjesről kívánt csatlakozást* a Ksod. vasút a jövő évi nyári menetrendben *létesíteni* fogja. 4. A 321., 305., 307., 8. és 306. sz. vonatoknak Eperjesről való későbbi, illetve az utóbbi kettőnek Kassáról való korábbi indítására vonatkozó kívánságot, egyrészt az egyvágányú pályán lebonyolítandó vonatkeresztezesekre, másrészt a Kassa állomáson az egyes személyvonatú csoportoknál fennálló, súlyos forgalmi helyzetre, továbbá a lebonyolítandó kezelésre való tekintettel, a Ksod. vasút ezidő szerint, legnagyobb sajnálatára, nem teljesítheti. Ha azonban a jövő évi nyári menetrendben a kassai csatlakozási viszonyok kedvezőbbben alakulnának, az eperjesi érdekltség eziránti kívánságait is, a lehetőség határáig, *figyelembe fogja venni*. 5. Az összes vonatoknak «Eperjes város» megállóhelyig, illetve megállóhelytől való járatására vonatkozólag megjegyzi a vezérigazgatóság, hogy az utazó közönségnek naponként hat, a legkedvezőbb csatlakozásokat közvetítő, átmenő személyvonat, azonkívül hetenként kétszer két-két vegyesvonat áll rendelkezésére, melylyel Eperjes város megállóhelyre lehet eljutni, illetve onnan elindulni. Arra azonban, hogy a helyi vegyesvonatokat, melyek nagymennyiségű elegendő továbbítanak, a vezérigazgatóság Eperjes város megállóhelyig járassa, illetve onnan indítsa, a nyílt pályán fekvő megállóhely nem alkalmas. — Köszönettel fogadjuk a vezérigazgatóságnak szives felvilágosításait és *két új vonatnak* rendszeresítése által is megnyilvánult jóindulatát. Válaszunkat akkor fogjuk megadni, ha a fentiekre vonatkozólag közönségünk óhajait és véleményét már tudni fogjuk.

— **A korcsolyázók figyelmébe** ajánlja a korcsolyázó-egyesület vezetősége, hogy a jegyek kiváltásáról, valamint a beiratkozási célzásról idejekorán gondoskodni *Theiss Ármán* egyesületi pénztáros üzemében. A *jegyek ára* a következő: rendes-tagsági jegy 8 K., családtagsági jegy 4 K., évadjegy 8 K., deákjegy 5 K., csak nappali korcsolyázásra jogosító deákjegy 3 K.

— **Ruhák** a legszebben tisztíttatnak és festetnek *Haltenberger Béla* ruhafestő-gyárában, Kassa. Képvisele Eperjesen *Theiss Ármán* czég által.

— **Magyar gör. kath. püspök Amerikában.** Az EPERJESI LAPOK-ban legelőször megjelent, de fentartással közölt híradás alapján a BUDAPESTI HIRLAP vasárnapi számában következőket olvassuk: „Eperjesi tudósítónk meglepő és örvendetes hírt közöl, a mely végleges és a magyarságra nézve döntő fontosságú elintézését jelentené az amerikai magyarság egyik égető kérdésének. A hír szerint *Artim Mihály*, biharói gör. kath. plébános, püspökké nevezetett ki, s a római szentszék jóváhagyásával az Északamerikai Egyesült-Államok területére menne, hogy ott a magyarországi gör. kath. hívők egyházi feje legyen. A hír szerint újonnan kinevezett amerikai magyar püspök nemrégiben néppárti képviselő volt, és kifogástalan hazafias érzésű magyar ember. Hivatalbalépésével meg fog szűnni az amerikai gör. kath. lelkesek és hívek szorongattatása, a kiket a mostani, galicziai származású *Ortinsky* püspök alá rendeltek, s a ki a magyar hívőket már-már az elszakadásba kergette, a mi pedig Amerikában a föltétlen pánszláv uralom alá jutást jelenti. *Artim Mihály* régi, gör. kath. papi családból származott s atyja csak nagynehezen szabadult a szabadságharc után a bitófától; niklovai jobb plébániáját pedig a szegény semetkőzi parókiaival kellett fölcserélnie. Az amerikai, magyar gör. kath. papok és hívek nagyrésztéhez személyes ismeretség és jó viszony fűzi. Most lépett hatvankettedik évébe, de testi és szellemi erejének teljes birtokában van, s ha valónak bizonyul tudósításunk, a távoleső működési területen nagy szolgáltatásokat fog tenni hazájának és egyházának.”

— **Friss dunai halak** minden péntekre előjegyzegethők *Kun Sándor* (ezelőtt *Holénia*) fűszer-és csemege-üzletében.

— **Az Eperjesi Kereskedők Társulata** minden kedden esti 9 órákor tartja heti-összejövetelét saját helyiségeiben.

— **Az Eperjesi Korcsolyázó-Egyesület** 1908—1909. évi számadásait ezekben a napokban vizsgálták át dr. *Florian Károly* és *Geöcze Ernő* számvizsgálók. A számadások szerint az egyesületnek 128 (+ 8) rendes-tag, 263 (+ 16) családtag, 18 (+ 1) beiratkozás 77 (+ 5) évadjegy, 262 (+ 1) deákjegy és 7 (— 5) nappali deákjegy után összesen 4095 K. bevétele volt, mihez még a napi jegyekből 363 K. 80 fill., a fülkék és fogások bérletéből 294 K. 20 fill., a széneladásból 60 K., a kabaré-előadásból 625 K. 76 fill. és kamatokból 117 korona járult. Összes bevétel volt tehát 5555 K. 76 fill., a mi a tavalyi 1494 K. 82 fill. maradvánnyal együtt 7050 K. 58 fill.-t tett ki. Ezzel szemben a kiadás tételei a következők: szolgák és napszamosok fizetése 1054 K. 72 fill., villanyvilágítás 1121 K. 76 fill., fűtés 272 K. 72, terület hasznobére 200 K., pavilonjavítás és fölszerelés 493 K. 70 fill., vegyes kiadás 191 K. 05 fill. Összes kiadás tehát 3333 K. 95 fill., maradvány 4616 K. 43 fillér. Ez az utóbbi összeg egyúttal az egyesület összes vagyona is. Megjegyzendő, hogy a várossal kötött szerződés szerint az egyesület új korcsolyacsarnokot tartozik építeni, a mi legalább is 30,000 koronába kerül.

— **Hajhullás ellen** legbiztosabb szer az *«Ideal-Petrol»*! Raktár *Bilich Ferencz*nél, Eperjes, Fő-utca 63. sz.

— **A Poprád vízművei.** Kedden tartották meg a Poprád-folyón tervezett, nagyjelentőségű vízműnek helyszíni, engedélyezési tárgyalását. Résztvettek a galicziai cs. kir. helytartóság kiküldöttei, Sárosvármegye részéről *Tahy József* alispán, *Dobay Béla* héthársi főszolgabíró, a kassai kulturmérnökség részéről *Rohringer Sándor* főmérnök, dr. *Schmidt Károly* orsz. képviselő, mint a budapesti vállalkozó *Lenarduzzi*-czégnak ügyvédje, végül *Finály* budapesti víztechnikus, mint a ki a tervekét készítette. A vízmű költségei 10 millió koronára vannak előirányozva, és az a célja, hogy a Poprád-folyó mintegy 100-méternyi esését ipari célokra felhasználják. A vizesés kb. 10,000 lóerőt fog előállítani, és az építendő csatorna és alagútak által a Poprád folyását 30 kilométerrel fogja megrövidíteni. A Poprádból másodpercenként 10 köbméter vizet fog kiemelni. A vízmű, mely Pa ocsa községnél veszi kezdetét és az osztrák határig, Zegiesztowig, illetőleg Sárosvármegyében Szulinig terjed, 10 alagúttal fog birni. Főtelepe Kisháron lesz.

— **Az Eperjesi Rákóczi Kath. Kör** december 19-ikén, vasárnap délután 6 órákor felolvasó- és zeneestélyt rendez. Ez alkalommal a felolvasást dr. *Mázy Engelbert*, kassai kir. tankerületi főigazgató tartja. A részletes műsort plakátokon tesszik közzé. Belépti-díj nincs. Nem-tagok részére belépőjegyek *Gregor Endre* üzleteiben kaphatók. A Kör

február 2-ikán tartja nagyszabású, farsangi mulatságát, melyre az előkészületek már folynak. A műsoron zene és énekszámok és két mulattató bohózat szerepelnek, melyeket — a vigalmi választmány fölkérésére — *Saly Győző*, városunk agilis és sokoldalú rendőrkapitánya tanít be.

— **Sok évi megfigyelés.** Emésztési gyengeségeknél és étvágyhiánynál, általában mind n gyomorhajnál a valódi *«Moll-féle seidlits-porok»* bizonyultak a legsikeresebbeknek a többi szerek fölött mint gyomorerősítők és vértisztítók. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvételre *Moll A.* gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által, Bécs, L. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan *Moll A.* készítménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— **Új vasút.** A kereskedelemügyi miniszter a homonna—takcsányi vasútnak Takcsány állomásából kiinduló és, Sztarina és Nagypolena községek érintésével, Zemplénorszi községig vezetendő vasút építésére az előmunkalati engedélyt megadta.

— **Poloskák alapos kiirtását** a petével együtt csak a Löcherer *Cimexin* poloskafirtóval eszközölhetjük, mert a Löcherer *Cimexin* érintkező poloskák nyomban elpusztulnak; petéik pedig a *Cimexin* hatása folytán kiszáradnak s többé ki nem kelnek. A Löcherer *Cimexin* mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Löcherer gyógyszerésznél Bártfa, a helybeli gyógyszerárakban és drogueriában.

— **A képviselőválasztók** névjegyzékét december hó 10-ikén állapította meg véglegesen Sárosvármegye központi választmánya, *Tahy József* alispán elnöke alatt. A képviselőválasztók száma ezen megállapítás szerint a következő: 1. *eperjesi* választókerület: 2877 (+ 109), ebből Eperjes sz. kir. város: 1116 (+ 43); 2. *kisszébeni* választókerület: 2398 (+ 79); 3. *héthársi* választókerület: 2403 (— 93); 4. *girálti* választókerület: 2100 (— 13); 5. *bartfai* választókerület: 2520 (+ 26); 6. *szobói* választókerület: 2722 (— 113). Az összes választók száma ezek szerint vármegyénkben 15020 (+ 5), a mi az 1900. évi népszámlálás szerinti 172,706 lélekből álló polgári népességnek 87%-át teszi.

— **Görvélykóros gyermekek** szedjék a *«Sirolin-Roche»*-t. Ez a legjobb creosot-készítmény, melyet a gyermekek a legszívesebben szednek. Kötő hatással van az általános jó érzésre. Az orrsecretiók elmúlnak és a daganatok visszamennek. Jobban használ, mint a csukamájolaj és vas, melyekkel párhuzamosan is jó ideig használható. Kapható a gyógyszerárakban.

— **A Girálti Takarékpénztár R.-t.** alakulásáról már jelentést tettünk. Az alakulóközgyűlésen az igazgatóság tagjává megválasztottak: dr. Rosenberg Teofil eperjesi ügyvéd (elnök, dr. Kakusz Béla eperjesi ügyvéd, Guttman Dániel margonyai kereskedő, Rosenblum Ábrahám kurimai kereskedő, Wollner Marcell magyarkapronczai jegyző, Hodobay Miklós karácsonymezői plébános, Csekanyák Béla tapolyhanusfalvai körjegyző, Spillenber Barna tb. főszolgabíró, Lichtig Miksa kereskedő és Schreter Ernő gyógyszerész. A felügyelő-bizottság tagjai: Libay Miklós (elnök), Árpád Gyula és dr. Gottlieb Jakab. Az igazgatóság főkönyvelővé Szabó Belát, könyvelővé Löblovits Izsákot, főpénztárnokká Bartók Andrászt és jogtanácsossá dr. Zoltán Gedeon ügyvédet nevezte ki.

— **Nagy Gábor** szőlőbirtokos, Kóly (Bihar m.) annyi köszönő- és elismerőlevelet kapott az utóbbi időben az ő világhírű «Delaware»-szőlőjét és borát illetőleg, hogy egész bizonyos, miszerint szőlőgazdáink rövid időn belül mindent el fognak követni, hogy a «Delaware» szőlőnkben ne hiányozzék. Oly sok előnye van e kitűnő szőlőnek és bornak, hogy kötelességet vélünk teljesíteni, midőn t. Olvasóinknak ajánljuk, hogy hozzák meg Nagy Gábor, Kóly (Bihar m.) képes árjegyzékét, mely különben is mindenkit érdeklő, igen hasznos tartalmú könyv és ezt ingyen küldi mindenkinek.

— **Birtokváltások.** Az eperjesi gör. kath. püspökség az uradalmihoz tartozó varanói, volt pálos-rendi kolostori épületet, mely jelenleg a járásbírószék elhelyezésére szolgál, a kassai róm. kath. egyházmegyének, 20,000 kor. vételáron, eladta. A király az ügylethez jóváhagyását már megadta — *Hedry Ernő* radáci földbirtokos *Skublits* Izabella bécsi lakosnak Pusztadörögden levő, 1500-holdas birtokát és halápi 9-holdas szőlőjét, 220,000 kor. áron, megvásárolta. Az ingatlanok átvétele már megtörtént.

— **Egy fővárosi czég jubileuma.** *Kertész Pál* férfi- és női divatárú üzlete, Budapest, Rákóczi-út 40. sz. alatt, mely egyik látványossága a fővárosnak, most jubilál, a mennyiben 15 esztendeje annak, hogy üzletét alapította. Ez alkalomból pazar kiállítású katalógust adott ki, melyet mindenkinek ingyen küld, ki eziránt egy levelezőlapon hozzá fordul.

— **Ne dobjunk nagy leveleket** a levélszekrényekbe! A kassai postaigazgatóság kéri a

közönséget, hogy a nagyalakú leveleket, hírlapokat, könyveket, nyomtatvány- vagy mintaküldeményeket ne a levegyűjtő-szekrénybe dobják, mert azok ott fennakadnak s a rájuk hulló többi levelek is megrekednek mindaddig, míg egy-egy ellenőrzés alkalmával a toulást észre nem veszik. Ez, természetesen, sok késést okoz a levelek továbbításánál. Így elsősorban a közönség érdeke, hogy a nagyalakú postai küldeményeket ne a szekrénybe, hanem a postahivatalban felállított kosarakba dobják.

— Az utazásnak is vannak árnyoldalai. A vasúton por és légvonatot; sétánál könnyen meghűtjük magunkat és ha este a szabadban ülünk, egy-kettőre itt van a nátha, rheuma, influenza stb. No, de hát azért mégsem ülhetünk folyton négy fal között otthon. A por és légvonatot ellen van egy egyszerű óvszer: *Fay eredeti szódai ásvány-pasztillát*; ha meghűltünk, akkor megint csak Fay eredeti szódai pasztillát veszem be és így az utazás mégis csak jót tett. Jegyezze meg jól: Használjon Fay-féle eredeti szódai pasztillát! Egy doboz ára csak 1 kor. 25 fill. és minden gyógyszerárban, droguista- és ásványvízüzletben kapható. Magyarország és Ausztria részére főképviselet: *Guntzert W. Th.*, Bécs, IV./1., Grosse Neugasse 27.

— Új uszoda és korcsolyapálya. Az a részvénytársaság, melynek célja lett volna Eperjesen modern úszófürdőt, korcsolya- és tenispályát építenie, meg nem alakul, mert a dr. *Ferbstein* Károly és társai által kibocsátott aláírási felhívásokat nem elegendő számmal írták alá. E helyett *Szántó* Zsigmond eperjesi vállalkozó az Eperjesi Tornas- és Vívóegyletnek, a melynek tagjai akarták a részvénytársaságot is megalapítani, érdekes ajánlatot tett. Vállalkozik ugyanis arra, hogy, az Etve részére a város által örökös használatra átengedett területen, a Malomárok mellett, modern berendezésű uszodát és korcsolyapályát épít, ha az Etve, viszont, részére évi 1500 koronát biztosít. Az uszoda beton alapú medenczével fog birni, s ott az úszómester részére lakás, valamint a fürdőzők számára öltöző-helyiségek is lesznek. Az uszoda és a korcsolyapálya 20 év letelte után az Etve tulajdonába megy át. Az Etve választmánya, figyelemmel arra, hogy az uszoda és korcsolyapálya megépítése az egyesületnek is 30,000 koronájába kerülne, *Szántó* tervét rokonszenvesen fogadta. Az évi 1500 kor. fedezése céljából minden tanuló évi 2 koronát fog fizetni, mely csekély összeg fejében az uszodát és a korcsolyapályát szabadon használhatja. Az Etve tagjai ugyanazon kedvezményeket fogják élvezni, mint a melyekkel a megalakítani kívánt részvénytársaság irányában birtak volna. Reméljük, városunk ez úton csakhamar teljesen korszerű uszodához és ifjúsági korcsolyapályához fog jutni. Az ajánlat felett az Etve januári közgyűlése fog határozni. Döntés előtt azonban ajánljuk, vizsgálják meg, nem volna-e lehetséges az uszodát és a korcsolyapályát a «Hungária»-gőzfürdővel kapcsolatosan és az e mellett levő, 4-holdnyi kert területén megépíteni. Itt ugyanis vizsgázott úszómester és 6-lő-erejű gőzgép is állana rendelkezésére, melylyel az Eperjesen nyáron is 14-foknyi hideg Malomárok-vizet 20 fokra fölmelegíteni s így az uszoda használatát kellemesebbé és gyakoribbá tenni lehetne. E mellett a külön-úszómester vagy -fürdős költségeit is megtakarítani lehetne. Szükséges volna azonban, minden körülmények között, hogy városi hatóságunk a Fürdő-utcában levő két fürdőhöz vezető utat, mely botrányosan rossz, mennél előbb kiköveztesse és rendben tartsa.

— A dr. Richter-féle Liniment. **Caps. comp.** (Horgony-Pain-Expeller) igazi népszerű házi szer lett, mely számos családban már évek óta mindig készletben van. Hátfájás-, csípőfájdalom-, fejfájás-, közhvény-, csúznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házi szer jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésként az influenza ellen is és üvegekben: à 80 fillér, 1 kor. 40 fillér és 2 korona, a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a «Horgony» védjegyre figyelni és csak *eredeti üveget* elfogadni.

— Tanulók védelme a vasutakon. A Máv igazgatója, Kamenyitzky Elza sepsizsentgyörgyi főpariskolai tanítónő kezdesére, a tanulógyermekek utazásának megkönnyítése céljából, a kereskedelmi miniszter rendelete alapján a következő intézkedéseket tette. Azokon a nagyobb forgalommal bíró állomásokon, a hol egynél több jegykiadási pénztár van, és a honnan a tanulók a szünidők kezdetén, illetve a tanév végén tömegesebben utaznak haza, egyik jegykiadási pénztár, ha az a tömegforgalom igényeinek sérelme nélkül lehetséges, a jelzett időre a tanulók részére jelöltetik ki; és az szembetűnő módon megfelelő felírással fog ellátni. Azokon az állomásokon pedig, a hol ily külön pénztárak nem jelölhetők ki, a

menetjegyeket a tanulók részére, az iskolaigazgatóság kérésére, esetleg 24 órával előbb is kiszolgáltadják. Azok a tanuló-gyermekek, a kik ebbeli minőségüket a tanintézet részéről kiállított igazolvánnyal, tanuló-bérletjeggyel, vagy egyéb okmányokkal igazolják, III. osztályú jeggyel is a II. o. váróteremben tartózkodhatnak. Ez utóbbi kedvezmény a tanulóknak iskola látogatás céljából történő, mindennapos utazásaira is kiterjesztett. Megengedtetett, hogy a tanulókat az állomásra kísérő intézeti közeg, ha e minőségét az iskolaigazgatóság által kiállított igazolvánnyal igazolja, a tanulók felügyelése céljából a II. o. váróteremben pályaudvari belépőjegy nélkül tartózkodhassék, és a tanulókat a beszállásnál való segédkezés céljából a vonathoz is kikísérhesse. A tanulógyermeket a III. kocsiosztályban a lehetőség szerint együttesen és külön szakaszokban helyezik el; s ha üres szakasz rendelkezésre nem állana, a jobb utasok közé ültetik őket. A III. kocsiosztály túlszűfolttsága esetén pedig elsősorban a tanulógyermeket helyezik át a magasabb kocsiosztályba. Abban az esetben, ha a tanulók utazása előzetesen idejekorán bejelentetik, a tanulók részére külön kocsiosztályokat tartanak fenn. Azon tanintézeti közeg, a ki a tanulógyermeket a hazautazás alkalmával a rendeltetési, esetleg az elágazási állomásig elkíséri, az utazás célját magában foglaló és az illető tanintézet által látalmazott kérvényre esetről-esetre félárú jeggyel való utazásra jogosító igazolványt nyer. Az utazó tanuló-gyermekek felett a felügyelet, ha a tanulókat kíséret nélkül utaznak, a személyzet köteleessége. Az állomási személyzet, nevezetesen a kapusok és hordárok, kötelezettek, hogy a tanulókat a beszállásra nézve jóakarattal utasítsák a végből, hogy a tanulókat a megfelelő vonatot megtalálják; a jegyvizsgáló kalauzok pedig utasítottak, hogy gondoskodjanak, miszerint a tanulók a megfelelő kocsiába szálljanak; a felszállásnál, különösen a kisebbeknek, a jegyvizsgálók segítségükre legyenek és a gyermekekre útközben ügyeljenek. Mindezeket kívül utasítottak az üzletvezetők, hogy, a gyermekvédelem ügyének kiváló, nagy fontosságánál fogva, a tanuló-gyermekek utazásának megkönnyítése érdekében minden lehetőt tegyenek meg, a vasúti személyzetet a szükséges utasításokkal azonnal lássák el, őket az ügy kiváló horderejére figyelmeztessék és különösen is utasítsák, hogy a tanuló-gyermekekkel általában a legnagyobb jóakarattal és szeretettel bánjanak, s őket mindenben a legmesszebbmenő támogatásban részesítsék. Ez intézkedések a Ksod. vasútra egyelőre még nem vonatkoznak.

— Karácsonyfadiszkekben újdonságok: harmonikus harangjáték, angyalkák, angyalhajszál, patent gyertyatartók, lampionok, vattagyümölcsök, valamint *izléses karácsonyi ajándékok* nagy választékban, a legegyszerűbb és olcsóbb kivitelű a legdrágább minőségig, a *legjuttányosabban Cattarino S. utoda Földes Samu* papír- és díszműárú-üzletében (Eperjes, Fő-utca 78.) kaphatók.

— Az Eperjesi Tanári Kör decz. 4-ikén tartotta első felolvasó-estélyét a vármegyeház nagytermében, mely szinte kicsinek bizonyult a nagyszámú közönség befogadására. Elsőnek *Kovácsy* Márton koll. főgimn. VII. o. t. Ábrányi Emilnek «Kossuth sírja» cz. költeményét szavalta el. Kellemes, lágy hangjával, helyes hangsúlyozással, kitűnően juttatta kifejezésre azt a gondolatot, mi nekünk Kossuth sírja: «Ez a fényes, szent hely!» Azután *Vajsz* János, az Eperjesi Tanári Kör idej elnöke, vázolván röviden azt a nemes célt, melyet a kör e felolvasásaival el akar érni, megnyitotta az idej ciklust, s üdvözölte *Stark* Zsigmond villamtsulati igazgatót, ki szíveségből vállalkozott előadásnak megtartására. *Stark* Zsigmond a legújabb nagy diadalt aratott technikai vívmánnyal: a különböző repülési eszközökkel ismertette meg a közönséget. A léggömbbel való repülés mibenléte tulajdonképpen az archimedesi elven alapszik, melynél-fogva a léggömb, a levegőnél sokkal könnyebb anyaggal lévén megtöltve, a nehéz teher dacára is a levegőben lebegni képes. Matematikai számításokkal kimutatta, miért tértek át, a levegő erős ellenállása miatt, a gömbalakú léghajókról a hengeralakú, illetőleg a halformájúakra. Megismertetett a függőlegesen fölfelé működő erőnek a mivoltával, melyet csak magából a levegőből teremthetni elő. Ezt a mesterséges levegőáramlatot ugyanis a motortól hajtott légszavart vagy propeller idézi elő. A léggömbök kormányzása pedig függőleges irányban álló oldalkormány, s vízszintesen fekvő magassági kormány segítségével eszközölhető. Képeken láttuk aztán a legkezdetlegesebb és legelőkeltebb alkotásokat: a Montgolfier-testvérek léggömbjétől Santos-Dumont s a német Zeppelin és Parseval léghajóig. Majd megjelentek szemünk előtt a repülőgépek, melyek a különböző madarak repülését utánozzák, s a levegőben való közlekedésre sokkal alkalmasabbak. Az ezekkel való kísérletezés csak pár évre nyúlik vissza, a midőn Lilienthal Ottó 1896-ban megkísérelte először a sík repülést, s ma Wilbur Wright már 400—500 méternyi magasságra emelkedett; Leblanc 40 mérföldnyi sebességgel repült; Farman 4¹/₂ óras utat tett meg, s Blériot felszállását már Budapestben is megtekinthettük. E téren tehát óriási a ha-

ladás. Az előadás nagy olvasottság- és szakavatottságról tett tanúságot, s az előadó kimerítően magyarázván a léggömböket, az idő rövidsége miatt a repülőgépekkel csak vázlatosan és általánosságban foglalkozhatott. A felolvasó-estély utolsó száma a koll. főgimn. Zenekör szereplése volt. Magyar dalokat adtak elő, s valóban teljes dicséret illeti a fiatal muzikusokat czigányos játékuikért. Az estély valamennyi szereplője megérdemelt tapsban részesült. — E felolvasó-estélyen *Kovácsy* Kálmán rákospalotai ág. hitv. ev. lelkész úr 9 koronát felülfizetett a helybeli két főgimnázium tanulóifjúságának kirándulási alapja javára; úgyszintén *Kiss* Gusztáv úr is adományozott 1 koronát e célra. Mindkét adományért hálás köszönetet mond az ifjúság nevében az elnökség.

— Damjanichné utolsó kívánsága. Midőn az aradi Tizenhárom-bizottság elhatározta, hogy a vértanúk földjének megváltását és méltó megőrkötését sorsjáték rendezése útján valósítja meg, védnökül öv. *Damjanich* Jánosné kérte föl. Az ősz matróna nemcsak a legnagyobb örömmel vállalta a védnöki tisztelet, de, csaknem háfála napjáiig, buzgó segítőtársa is volt a bizottságnak, az akciót rendkívül nagy érdeklődéssel kísérte, s a kibocsátott levelek egy részét, melyeknek tartalmát rendszerint ő maga határozta meg, reszkető, de végtelen intelligens vonásaival maga írta alá. Ezekben a levelekben azzal a kéréssel fordul a magyar közönséghez, hogy segítsen megváltani a vértanúk földjét, azt a helyet, a hol hős férjét, annyi félistennel együtt, megfojtotta a bakó. Levelét így végezte: «Engedjétek megérnem, hogy a magyar Golgothán a hőskökhöz méltó emlék hirdesse a nemzet kegyeletét és áldozatkészségét». Sajnos, ezt nem érthette meg a hatalmas kort élt, nagyszívű matróna, de végső kívánságát, örökségképpen, a nemzetre hagyta. *Damjanichné* utolsó levelére — a ki nem is kapott ilyent — tehetsége szerint áldozzon minden jó hazafi. A bizottság központi irodája: Budapest, VII., Akácza-utca 39. szám alatt van. 1-koronás sorsjegy ugyanott rendelhető.

Eperjes és vidéke részére elsőrangú, hírneves külföldi kőszén-czég porosz-sziléziai és karvini kőszén-, koks- és brikett-eladásra megbízható

≡ képviselőt ≡

keres. — Reflektánsok referenciák feladásával forduljanak *Ungár Adolf* úrhoz, *Kassa*.

Eperjesi Tulipánszövetség — Magyar Védő-egyesület.

Rovatvezető: *Bohrandt Lajos* egyes. titkár.

Egyesületünk igazgatósági ülése december hó 3-ikán, d. u. 5 órakor folyt le igen szép érdeklődés és változatos tárgysorozat mellett Eperjes szab. kir. város tanácstermében. Dr. Csatóy Ágost elnök lelkes szavakkal üdvözli az idej első igazgatósági ülés résztvevőit és az ülést megnyitja. *Bohrandt* Lajos társ. o. titkár előterjeszti az általa szerkesztett ügyviteli-szabályzatot, melyet az ülés elfogad és határozattá emel. Ülés helyeslőleg veszi tudomásul a társadalmi szakosztálynak egyesületünk alapszabályai módosítására vonatkozó eljárását, a Mindenszentek napjára kiadott falragaszt és az 1908/9. évi Évkönyvre vonatkozó jelentést. *Stark* Zsigmond titkár érdekes előadás keretében ismerteti meg az üléssel egy iparostovábbképző-tanfolyam létesítésére vonatkozó tervét, melyet az igazgatóság örömmel és lelkesedéssel felkarol és többek hozzászólása után megbízza az iparvédelmi sz.-o. titkárát az életről terv kereszttüvelével. *Bodon* Miksa háziipari sz.-o. titkár ismerteti egy kötőműhely felállítása végett tett kezdeményező lépéseit. Ülés ezen ügyet és tervet is magáévá teszi és megbízza *Bodon* titkárát a megvalósítással. *Antal* Pál, az Eperjesi Sorompó elnöke, ismerteti egyesülete eddigi működését és indítványozza, hogy a T. Sz. M. V. E. a Sorompóval karöltve rendezzen egy nagyszabású «Honbált». Szavai és indítványa általános helyesléssel találkoztak és a bál rendezésére bizottság alakítatik, melynek tagjai lettek: *Bánó* Aladárné, dr. *Holénia* Gyula, *Faltin* Géza, *Bodon* Miksa, *Antal* Pál és *Rochlitz* Dezső. Tárgyalatott még az eperjesi csipkeverő-iskola szomorú sorsa is, mely szerint ez, részvételesség folytán, valószínűleg megszűnik. Az igazgatósági ülés minden tagja sajnálattal értesült erről és ígéretet tett, hogy

minden akadályoz felkértem verésre ta még any osztály t elnök az

Ka a karácso örömmel talan gy kérdéssel minden tosbab és az idén Persze, h vásárláso Magyar alkalmaz a szülői s ne rabol millióval versenyen kizárólag doljátok hány sim a nyomot meg, hog edesen g szavait, m nyújtotok száraz elv tában el Partoljuk honi ipar rolni ha egyidejűl cikkekkel kereskedo hazai föld vásároiha sületünk a tett n ünnepet zünkkel társainkú csak mag

Felc Dr. O

bán bete

a

S

a

S

a

S

a

S

a

S

a

S

a

S

a

S

a

S

a

minden tőle telhető el fog követni ennek megakadályozására. A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet felkérte határozatott, hogy árvait a nemes csipkeverésre taníttassa. Ez igen üdvös volna és a Nőegyletnek még anyagi hasznát is hajtana. Vágó Marcsa a leányosztály tagjának felvételét. Több tárgy hiányában elnök az ülést berekesztette.

Karácsony. Kedves Olvasóim! Közeledek a karácsony ünnepe és valamennyien kimondhatatlan örömmel gondolunk már előre is a szent ünnep számtalan gyönyörére. Hát még a gyermekek! Ezernyi kérdéssel ostromolják szüleit, melyben az ünnep minden kis részlete után érdeklődnek, de a legfontosabb és leggyakrabban hallható kérdés: Vajon eljön-e az idén is a Jézuska? És erre csak egy felelet lehet: Persze, hogy eljön, ha jók lesztek! Megkezdődnek a vásárlások, nem csekély gondot okozván a szülőknek. *Magyar szülők! Ne feledkeztek meg bevásárlásaitok alkalmával a magyar iparcikkekről!* Ne hízaljátok a szülői szeretet adójával úgyis hatalmas ellenségeinket, ne raboljátok meg néhány fillérrel és mégis annyi millióval szegény hazatokat! Iparunk minden tekintetben versenyezhet a külföldivel! *Karácsonyi ajándékul kiárólag magyar ipartermékeket vásároljunk!* Gondoljátok meg, hogy hány inséges magyar embert, hány sínylődő édestestvért mentetek meg pénzzel a nyomortól, büntől vagy a kivándorlástól; gondoljátok meg, hogy hány éhező kis gyermek van, ki épp oly édesen gügyögi a mi magyar, dallamos nyelvünk szavait, mint a ti gyermekeitek, és filléritekkel kenyeret nyújtotok nekik. Ne maradjanak jelszavaink csupán száraz elvek, ne maradjanak jelszavaink csupán pusztában elhangzó szavak! Lépünk a tett mezejére, *Partoljuk a hazai ipart, ne szóval, de tettel! Csak honi ipartermékeket vásároljunk, mert külföldit vásárolni hazánk elleni bűn!* Ne átaljátok kikeresni az egyidejűleg kibocsátott «Honi gyárosok és honi iparcikkeket árusító kereskedők címjegyzéké»-ből a kereskedő nevét, kitől az óhajtott tárgyat az édes hazai föld termekéből, honfitársak kezei által előállítva vásárolhatjuk meg. Felvilágosításért forduljatok egyesületünkhöz! És ha jelszavainknak érvényt szerezünk a tett mezején, boldog lelkiismerettel várhatjuk az ünnepet abban a megnyugtató tudatban, hogy pénzünkkel nemcsak gyermekeinknek ajándékot, de honfitársainknak kenyeret is nyújtottunk. A karácsonytára csak magyar gyertyákat tűzzetek! *Hortobágyi József.*

Felelős szerkesztő: Dr. Obetkó Dezső. Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILTTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvényénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmu **GYÓGYFORRÁS** **SALVATOR**

Kitünő sikerrel használtatik. A forrás kiváló tulajdonságai: **Húgyhajtó hatása.** Kellemes ízű. Vasmentes. Könnyen emészthető. Teljesen tiszta. Állandó összetételű.

Első rangu gyógyvíz és diätetikus ital. Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy hógysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok és egyéb forrásleírások ingyen és bérmentve állnak rendelkezésre.

Eladási árak Eperjesen:
 1/2 literes palack 32 fillér.
 3/4 40 .
 1 liter 48 .
 Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:
 1/2 literes palack 6 fillér
 3/4 7 .
 1 liter 9 .
 Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

Báli-selyem
 1 kor. 15 fillértől méterje — legutóbbi újdonságok! Postadíjmentesen és már megvámolvá házhöz szállítatik. Gazdag mintaválaszték postafordultával.
HENNEBERG selyemgyáros, Zürich.

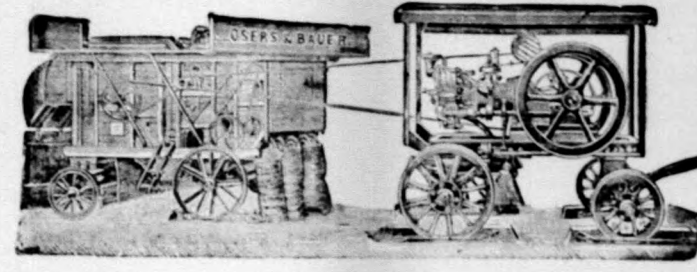

Ha
 még nem járhatja, okvetlen fizesse elő január hó elsejével az elismert legjobb magyar napilapot,
Az Ujság-ot!
 :: MEGRENDELŐ-CZÍM: ::
 „AZ UJSÁG”, Budapest.
 Egyes példányok minden ujság-elárúsítónál kaphatók. ::

Egy
leány
 felvétetik
 Kósch Árpád könyvnyomdájában.

Mintaraktár: Eperjes, Fő-utca 110.

Osers és Bauer kizárólagos **MOTORGYAR**
 Wien, XX., Dresdnerstr. 81-83a.
 Magyarországi fióktelep:
 Bpest, VI., Podmaniczky-u. 18.
= BENZIN-LOKOMOBILOS =
 cséplőszerelvények a legszolidabb kivitelben.
Benzinmotorok! Szívógázmotorok!
 A jelenkor legelőbb üzemereje, — 3 fillér üzemeltetés óra-őrlőnként. Több száz telep üzemben. — Elsőrendű, szolid gyártmány!
 Kedvező fizetési feltételek. — Költségtetés és árjegyzék ingyen. Benzin-lokomobilos cséplőszerelvényeink a többek között a következőknek tekinthetők meg üzemben:
 Ifj. Rohodó Pál, Bercezl, Szabolcs m., 4 HP, Farkas Ferenc, Bercezl, Szabolcs m., 4 HP, Jeszó Mihály, Csémernye, Varamonó mellett, 5 HP, Dörner Károly, Nagyszar, Gálszecs mellett, 10 HP, Zsigler Zsigmond, Mogyorós, Mándok mellett, 4 HP, Kovács Albert, Berencs, Fátroha mellett, 4 HP. cséplőszerelvény.

DELAWARE szőlőfaj
 az egyedüli, melynek termeléséhez semmiféle tudomány vagy gyakorlat nem kell, meg az is elbálik vele, a ki soha szőlőtvet nem kezelt. Minden szállítmányhoz utasítás mellékeltek ingyen és ebből kinézheti mindenki, hogy miként ültesse el, kezelése pedig metszés, kapálás és felkötésből áll, más dolog nincs vele, mert ezt oltani, permetezni, kénporozni nem kell; nem árt ennek a fillokszera és bimbója, vesszője tölben soha el nem fagy. Holdankint átlag 35 hektolitert terem s egy bimbójából 3—4 fűrt fejlődik. Valódi bőtermő, legnemesebb faj ez, melyet azonban nem szabad összetéveszteni más, ugyanily név alatt forgalomba hozott hitvány fajjal, ügyelni kell arra, hogy Nagy Gábor-féle fajt kapjunk, mert csak ez a valódi A valódi Nagy Gábor-féle Delaware-szőlő olyan bort ad, mint az aszú, édes és erős, igen kellemes zamatu és kétszer annyit ér, mint más borok. Kóstolónak egy üveggel bárkinek küldök 1 koronáért.
 A DELAWARE-szőlő bővebb leírását, természetének királyi közjegyzővel hitelesített eredeti fényképfelvételét színes kivitelben, továbbá a szöveg közre nyomott 40 szép képet tartalmazó képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm mindenkinek, a ki velem címzett tudatja. Okvetlenül kérje meg ma ezt a tanulságos tartalmú árjegyzéket, mely a szőlőültetvényekről, lúgasültetéséről is ad részletes, helyes útbaigazításokat.
Nagy Gábor szőlőnagybirtokos, Kóly.
 Posta-, távirtda- és távbeszélő-állomás.
 Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **Réthy-féle pémetefűzükorkánál.**
 Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.
1 doboz 60 fillér.
 Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

HARTMANN EMIL ÉS GYULA
 eperjesi szesznagykereskedők **Szebeni-út 9.**
 rum- és likörgyárában **(régí 10.)**
 a szesz-italoknak kismértékben való elárúsíthatási engedélye következtében *** zárt üvegben is a legjobb minőségű
likör, rum és borovicska
 jutányos áron kapható. **** Különösen ajánlható
= 10-éves, kitünő minőségű =
húsvéti szilágyi szilvórium.

Hirdetmény.

F. évi november 10-ikéig lejárt s nem rendezett zálogtárgyak **december hó 14-ik napján** üzlethelyiségben — Fő-utca 83. sz. alatt — nyilvános árverés útján eladatnak.

Özv. Mittelmann Adolfné.

SCHUSTEK NÁNDOR

Eperjes, Fő-utca 99. sz.

Ajánlja levélpapírjait minden fajtában, legolcsóbb árak mellett. Úgyszintén rajz-, festő- és írószereit.

Raktár legizlésebb karácsonyi ajándékokban.

Üdvözlő képeslapok

Képketerek. :: Imakönyvek.

Seidmadrückvolle, elegante und leicht ausführbare Colletten.

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „Im Boudoir“ Jährlich 24 reich illustrierte Seite mit 48 farbigen Modebildern, über 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen.

Vierteljährlich: K 3.30 = Mk. 2.80.

Gratisbeilagen:

- „Die praktische Wiener Schneiderin“ und
- „Wiener Kinder-Mode“ mit dem Beiblatt
- „Für die Kinderstube“ sowie
- „Schnittmusterbogen“.

Schnitte nach Maß. Als Begünstigung von besonderem Wert liefert die „Wiener Mode“ ihren Abonnentinnen Schnitte nach Maß für ihren eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl lediglich gegen Erlag der Spesen von 30 h = 30 Pf. unter Garantie für tadelloste Passen. Die Anfertigung jedes Collettflickes wird durch jeder Dame leicht gemacht.

Abonnements nehmen alle Buchhandlungen und Postanstalten sowie der Verlag der „Wiener Mode“, Wien 6/2, Sumpendorferstraße 87. um e. Beifügung des Abonnementsbetrages entgegen.

December 1-én jelent meg :: a SÁROSVÁRMEGYEI KALAUZ

legújabb, 1910. évi kiadása 356 oldal terjedelemben, a vármegye és Eperjes város térképével.

Ara 5 K. Vidékre 5 K 30 f beküldése ellenében bérmentve

■ Kapható Kósch Árpád könyvnyomdájában Eperjesen. ■

Karácsonyi vásár :: BEIN SIMON

fűszer- és csemege-kereskedésében előnyös árak mellett, rendkívül nagy választék karácsonyi cikkekben.

Különféle szalon-bonbonok, Kugler- és Lindt-czukorkák, és 140 darab szép és fényes czukorka vagy sütemények 2 korona és 50 filléért.

Igazi francia pezsgők, cognacok és likörök. Angol rum, tea és -sütemények, asztali borok literje 64 és 80 fillér. Gyöngye gyomrúaknak graham-kenyér és Simons-Brot.

BÁRÓ BARATTA ALAJOS

KERAMIKAI GYÁRAI

: TETŐ-CSEREP :
KÁLYHÁS-AGYAG
CHAMOTTE-TÉGLA

POLTÁR
LOSONCZ MELLETT.

KÉPVISELŐT KERES!!!

Alapított 1869.

KÓSCH ÁRPÁD

Korszerűen s díszesen felszerelt * Legválasztékosabban berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA || PAPIRRAKTÁRA

EPERJESÉN.

Árjegyzékek, számlák, czégekártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intézkedések, címkék, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és borítékok czégyomással. ...

Díszművek, könyvek, hetilapok, folyóiratok elegáns és pontos előállítás, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak nyomtatványainak szép és csinos kiállítása. Különlegesség könyvnyomdai színnyomásban!

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok raktára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva.

Pénzügyintézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, üzleti könyvek (szines vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindenemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.

Eljegyzési és esketési kártyák, meghívók ízléses kivitelben, falragaszok, műsorok, étlapok, tánczrendek, szinlapok s egyesületek részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítás. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítik.

Bármely hirdetés előfizetések közvetítése.

Motorhajtóberendezés. Tömöntőde.

Költségvetések — készítő nyomtatványokról — postafordultával.

5589. kig. szám.

Eperjes szab. kir. város tanácsától.

Hirdetmény.

Eperjes sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a város tulajdonát képező **hid- és útvám, valamint helypénzszedési jog** 1910. évi április 1-jétől 1913. évi március hó 31-ikéig, tehát három egymásután következő évre, árverés útján bérbeadatik.

Az árverésnek a városháza tanácstermében leendő megtartására határidőül **1910. évi január hó 5-ik napjának d. e. 10 órája** tűzetik ki, s ehhez az árverezni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a felajánlott bérösszegnek 10%-át írásbeli ajánlataikhoz készpénzben, illetve eperjesi pénzügyi betétkönyvecskében vagy óvadékképes értékpapírokban csatolni tartoznak.

A szóbeli árverés megkezdése előtt a városi polgármesternél benyújtandó ajánlatokban a hid- és útvámra felajánlott bérösszeg külön, a helypénzszedési jogra felajánlott szintén külön, azonfelül pedig együttes összegben számjegyekkel és szóval is ki legyen tüntetve azzal, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti; a szóbelileg árverelő tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási árnak 10%-át, vagyis 5000 koronát, bánatpénzként letenni.

Az árverési feltételek — a hivatalos órák alatt — a városi számvevősnél megtekinthetők.

Eperjes szab. kir. város tanácsának 1909. évi november 20-ikán tartott üléséből.

Krayzell Aladár s. k., Hoffmann József s. k.,
polgármester. h. főjegyző.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszerek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lépéscetelt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító beuörzölési szer közkönyv, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és nő-szappan a bőr gyökeres gondozására és apólasára úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

Bécs, I., Tuchlauben 9.

Videki megrendelések naponta posta-utánvetéssel mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényénél, oszónál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt beuörzöléskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerész az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

SÁROSVÁRMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG : EPERJES : FŐ-UTCZA 79. SZÁM

Telefon-szám 11. Postatakarékpénztári cheque-számla 21,815.

Foglalkozik a pénzügyi üzletek minden ágával. **Elfogad betéteket 4% netto kamatozással.**

Takarékperselyek kölcsönadása.

Kölcsönöket nyújt váltókra, értékpapírokra, ingatlanokra, arany- és ezüst-tárgyakra, mérsékelt kamat mellett.

Bevált idegen pénzeket, szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat.

Átutalásokat Amerikába legjutányosabban közvetít.

Elismert, legjobb, I. rendű porosz-

köszén

kapható

MIKOLIK ISTVÁN (ezelőtt Linkesch Károly)

fűszer-, bor- és vaskereskedésében.

Pontos szállítás! ————— Pontos szállítás!

Jakobovics Ármin és Testvére

első kassai butor-mintaterme és butor-árúháza

Kassán, Fő-utcza 39. szám alatt (saját házában)

Telefon 171.

a székesegyházzal szemben.

Telefon 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választékú készletet szilárdan dolgozott butorokból, minden, most használt fából és stgben, úgymint: teljes

háló-, ebédlő-, úriszoba- és szalonberendezésekből,

luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, szőnyegdíszítők, ottomanok és mindennemű matrácokból; úgyszintén elvállalunk mindennemű díszítési és kárpitosmunkákat is. Továbbá nagy raktárt tartunk szőnyeg- és jüggönyökben.

Raktár előszoba- és konyhabutor-berendezésekből.

Szolgáljon továbbá a nagyérdemű közönség becses tudomására, hogy a főpapság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes menüasztali berendezéseket úgy helyben, mint vidéken

kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Dús raktár mindennemű rezbutorokban.

Speczialisták modern angol bőrbutorokban.

A nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített külön osztályt

tömörfa (massiv) butorokban,

a mennyiben egy elsőrangú tömörfa-(massiv)-butorgyárnak a kizárólagos elárúztatását, illetve képviseletét Abaúj-Torna-, Zemplén-, Sáros- és Szepesmegyék részére átvettük, és ezen kitűnő gyártmányból jutányos árszabás mellett állandó nagy raktárt tartunk. Különösen ajánlható ez a tömörfabutor szállodák, fürdőhelyek és villák berendezésére.

Képes arjegyzék kivanatra bérmentve.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az etvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Eperjesen kapható: Korn Vilmos, Kovaliczky Pál, Molitorisz István és Williger Pál gyógytárakban.
Bártyán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.